

Teaching Social Sciences with Digital Literary Products: A Mixed Methods Study

Türkan ÇELİK^{a*} (ORCID ID 0000-0001-8380-9419)

^aKilis 7 Aralık University, Faculty of Education, Kilis/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cuefd.1420061

Article history:

Received 15.01.2024
Revised 11.06.2024
Accepted 01.09.2024

Keywords:

Digital Literary Products,
Social Studies Teaching,
Web 2.0 Tools,
Pre-Service Teachers.

Research Article

Abstract

In this study, the effect of preparing activities with digital literary products in social studies lesson on pre-service social studies teachers' competencies in using Web 2. 0 tools were tried to be determined. For this purpose, a mixed-methods design was adopted. The sample of the study consists of 37 pre-service social studies teachers selected in the context of criterion sampling from purposeful sampling techniques. "Repeated measure ANNOVA" test and "Paired Samples T-Test", which are parametric tests, were used to analyze quantitative data, and content analysis was used to analyze qualitative data. According to the results of the quantitative data analysis, a significant difference was found between the mean scores obtained from the Web 2. 0 Tools Usage Competency Scale (WAKYÖ) at four stages. Similarly, this difference also emerged between the first-second, first-third, first-fourth, second-fourth, and third-fourth measurement pairs. However, no significant difference was found between the second and third measurement mean scores. In addition qualitative data analysis identified four main themes related to positive effects: "becoming competent", "most admired", "affective effects" and "using in the profession". Based on this result, it was concluded that social studies research using digital literary products create a positive difference on the competence of using Web 2. 0 tools and this significant difference was also supported by the qualitative data results.

Dijital Edebî Ürünlerle Sosyal Bilgiler Öğretimi: Bir Karma Yöntem Çalışması

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cuefd.1420061

Makale Geçmişi:

Geliş 15.01.2024
Düzeltilme 11.06.2024
Kabul 01.09.2024

Anahtar Kelimeler:

Dijital Edebî Ürünler,
Sosyal Bilgiler Öğretimi,
Web 2.0 Araçları,
Öğretmen Adayları,

Araştırma Makalesi

Öz

Bu çalışmada dijital edebî ürünlerle sosyal bilgilerde etkinlik hazırlama çalışmalarının sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Web 2. 0 araçları kullanma yetkinlikleri üzerindeki etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla çalışmada karma yöntem deseni benimsenmiştir. Çalışmanın örneklemini amaçlı örneklem tekniklerinden ölçüt örneklem bağlamında seçilen 37 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Nicel verilerin analizinde parametrik testlerden "Repeated measure ANNOVA" testi ile "Paired Samples T-Testi"; nitel verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Nicel verilerin analizi sonuçlarına göre dört aşamada Web 2. 0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği'nden (WAKYÖ) alınan puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Benzer şekilde bu fark; birinci-ikinci, birinci-üçüncü, birinci-dördüncü, ikinci- dördüncü, üçüncü-dördüncü ölçüm ikilisi arasında da ortaya çıkmıştır. Ancak ikinci ve üçüncü ölçüm puan ortalaması arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Ayrıca nitel veri sonuçlarında da "yetkinleşmek", "en çok beğenilenler", "duyuşsal etkiler" ve "meslekte kullanma" şeklinde olumlu etkilerin olduğuna ilişkin dört ana temaya ulaşılmıştır. Bu sonuçtan hareketle dijital edebî ürünlerle sosyal bilgiler çalışmalarının Web 2. 0 araçları kullanımı yetkinliği üzerinde olumlu yönde bir fark oluşturduğu ve bu anlamlı farkın nitel veri sonuçları ile de desteklendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Introduction

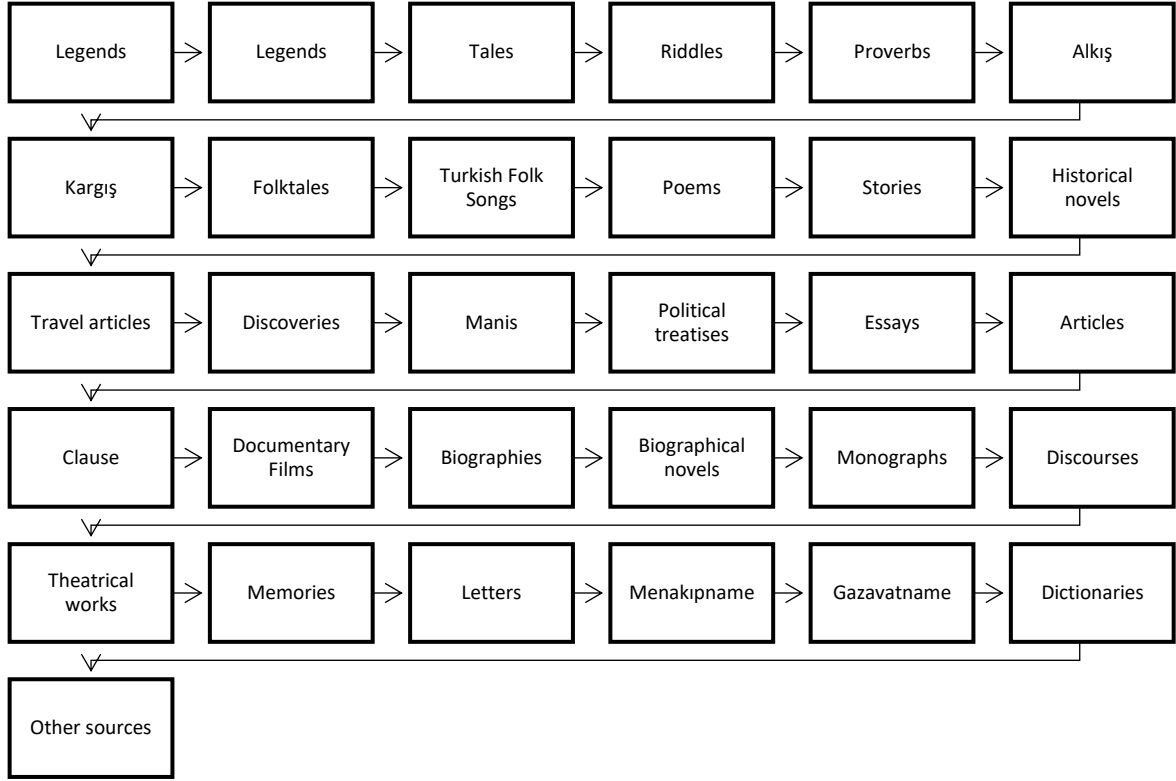
One of the important sources from which social knowledge, nourished by many social science disciplines, derives is literature. Literature, which is thought to add an artistic harmony to social studies, possesses an important source characteristic that should be referred to for the teaching of social studies in terms of the texts and genres it contains. Indeed, to enhance the impact of their words, people sometimes resort to more subtle, polite, ornate, and artistic ways. Particularly, these behaviors, driven by the idea of presenting what is intended to be expressed in a more aesthetic manner to leave a positive impact on the other party, have also played a significant role in the emergence and development of the field of literature. The term "edebiyat," considered the equivalent of the French word "littérature" in Turkish, has a broader meaning in French and American cultures, where it can encompass any subject matter in written works. In contrast, in Arab and Persian cultures, it is used in the sense of "edep," meaning "morality." In Turkish, the word "literature" was first used during the Tanzimat Period, and before that, it was expressed with terms such as "ilm-i edeb" and "poetry and composition." (Turan, 2017: 92). In a different definition, literature is described as reflecting various human conditions and adventures, introducing human nature; in this way, it enriches our experiences and enhances our ability to appreciate and recognize beauty. It has been stated that the use of literature in social studies softens a person's inner world with love for homeland, life, and nature; and develops and reinforces human-specific attitudes and values such as kindness, friendship, tolerance, forgiveness, solidarity, diligence, and honesty (Öztürk, Coşkun Keskin, and Otluoğlu, 2014: 34). Therefore, literature is characterized as an art form through which people express their emotions, thoughts, and dreams verbally and in writing. Since ancient times, individuals have utilized literary works to articulate their feelings, thoughts, and actions in an artistic and rich manner (Kaymakçı, 2013: 231). In this sense, it is possible to divide literary works into two main branches: literary texts and literary genres. In literary texts, emotions, thoughts, and events are expressed artistically through language. Literary texts are the main material of literature and make it more comprehensible. Literary genres are collections of verbal and written works that exhibit common characteristics based on different elements such as form, technique, and subject matter (Çetişli, 2006). This work is divided into four subcategories within itself. These are: (1) poetry (lyric poetry, didactic poetry, pastoral poetry, dramatic poetry, and epic poetry), (2) theater (tragedy, comedy, and drama), (3) narrative (novel, story, fairy tale, legend, etc.), and (4) genres of thought (article, column, interview, letter, aphorism, memoir, etc.) (Aytaş, 2006: 3). Literary works can be used as part of a course on their own, or they can be utilized in various fields to enhance the impact of speech and teaching. In this sense, one of the areas where literary works can be easily utilized is social studies education.

Digital literary products in social studies teaching

The aim is to equip students with knowledge, skills, attitudes, and values related to social life through social studies. In this process, utilizing literary works can further facilitate the upbringing of students as good and responsible citizens starting from elementary and middle schools. The use of literary products in social studies aligns with the student-centered education approach in this respect. It is noteworthy that until 2004, there was insufficient use of literary products in the social studies curriculum and teaching materials in Turkey. However, as of 2005, it has been observed that literary products are now being sufficiently utilized in the processes of social studies materials and teaching techniques. In this sense, it can be said that there are many literary genres that can be used in the teaching of social studies. Some literary genres that can be used in social studies teaching, as stated by Öztürk and others (2014: 100), are presented below in Figure 1.

Figure 1

Some of the literary genres that can be used in social studies teaching

When examining Figure 1, it is noteworthy that there are quite a variety of rich literary genres that can be used in the context of social studies. In this context, it is believed that the use of literary genres in social studies will be beneficial both for making the lesson more engaging and for presenting events in a narrative style. In some of the studies in the literature (Crabtree and Ravitch, 1988; Downey, 1986; Hatoonson and Laughlin, 1989; National Commission, 1989; cited in Mc Gowan and Guzzetti, 2003: 36), it is stated that "social studies should be told as a good story," while the benefits of using literary products within the social studies course are emphasized. It is emphasized that the problems arising from the structure of history and social studies textbooks in school programs, especially in America, should be partially overcome by using historical novels and short stories. (Tokcan, 2019: 9). It is stated that the use of literary texts in social studies classes creates a significantly important understanding for the teaching of this subject (Beldağ and Aktaş, 2016; Kaymakçı, 2013; Kaymakçı et al., 2021; Tokcan, 2019; Topçu and Kaymakçı, 2018), and it is emphasized that most social studies educators have begun to acknowledge the significant contributions of literary works to the teaching of this field in recent times (Beldağ and Aktaş, 2016; Görmez, 2018; Kaymakçı et al., 2021; McGowan and Guzzetti, 2003; Tokcan, 2019). On the other hand, it has been found that the use of literary products in social studies promotes activities that encourage critical and creative thinking (Mc Gowan and Guzzetti, 2003), adds a dynamic quality to the lesson (Wilkinson, 2002), facilitates the process of students developing empathetic thinking, sensitivity, cultural awareness, tolerance, critical thinking, adopting positive values, and growing as active individuals (Öztürk and Otluoğlu, 2002: 175), and creates an enjoyable learning environment (Sömen, 2021). However, Şimşek (2015: 404) states that there are important considerations to be taken into account in the use of literary products in social studies classes. These matters highlight that certain pedagogical principles must be taken into account when incorporating literary works into the classroom as part of an activity. If the literary product to be used is not well chosen, not well processed, and not brought into the

classroom with good planning, if the questions that need to be asked are not asked at the right time, and if feedback from students is not obtained in a timely manner, then the use of this approach may not be successful. It has been noted that there are risks that students may sometimes fully accept the content of the literary work as entirely real and true. It is stated that this situation may limit the development of critical thinking skills in students. (Ata, 2000: 165). Therefore, it is emphasized that the type of literary product to be used should be appropriate to the student's age, developmental level, and the subject matter, and that it should be used after careful planning.

The change in the importance given to the use of literary genres in social studies curricula has also influenced research on the subject. When the relevant literature is examined, it is observed that there has been an increase in academic research on the use of literary genres in the fields of social studies and related areas since 2005. These studies have been found to focus on topics such as academic achievement (Bölücek, 2008; Çifçi, 2011; Demir, 2011), historical thinking (Erdoğan, 2007), empathy tendency (Akyol, 2011), impact on attitudes (Oruç and Erdem, 2010), usage according to teacher and student opinions (Çencen, 2010; Kaymakçı et al., 2021; Mertol, 2008; Topçu and Kaymakçı, 2018), reflection in textbooks (Görmez, 2018; Kaymakçı, 2013; Oruç, 2009; Tokmak and Ginesar, 2023), and usage in social studies teaching processes (Özensoy, 2022; Selanik Ay, 2020; Sömen, 2021). However, with the ongoing changes and transformations in the fields of science and technology, the effects of digitalization have also been reflected in the use of literary elements in social studies education, just as digitalization has occurred in many areas. It can be observed that as a result of the combined use of computer and internet technologies, many tasks that were previously done by human labor are now being performed with digital tools. Digital technologies, widely used in many areas such as health, economy, transportation, and communication, can also be easily utilized in educational environments. One of the digital tools that can be effectively used in educational environments is those based on web technologies (Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0, Web 4.0, etc.). These new technologies provide students and teachers with the convenience and support they need due to the advantages and ease of use they offer. At the same time, it encourages students to be active participants. Indeed, Web 2.0 tools allow students to create content, modify existing content, manage content, and interact with their environment (Yükseltürk et al., 2017). In this sense, it is believed that the use of Web 2.0 tools in the education process, where students face many challenges, will be beneficial in various ways, such as ensuring active participation in class, making lessons enjoyable, facilitating collaboration, enabling student-centered learning, gaining experience related to the topics learned, encouraging creativity, fostering critical thinking, and establishing empathy, among others. It has been determined in many studies focusing on the use of Web 2.0 tools in the field of Social Studies (Almalı and Yeşiltaş, 2020; Achkan et al., 2023; Balçın and Çalışkan, 2021; Can and Kerkez, 2022; Çelik, 2021; Çelik and Tepe, 2022; Çelik, 2020; Çitçi and Sağlam, 2023; Gençer and Gezer, 2022; Işık and Karal, 2023; Korkmaz et al., 2019; Yıldırım et al., 2022) that the use of Web 2.0 has a positive impact on students' academic success at different grade levels. The most important responsibility in effectively using all these technologies in the classroom undoubtedly falls on the teachers. It is important for teacher candidates, still in the process of training at faculties, to gain experience in how to use both literary products and digital technologies in the context of social studies classes. However, there have been no studies indicating that both literary products and digital technologies are actively used by teacher candidates in social studies classes. It is believed that this study will contribute to the field in this regard.

Purpose of The Study

The aim of this study is to examine how the effect of social studies teaching studies with digital literary products on the competence of pre-service social studies teachers in the use of Web 2.0 tools are progressing throughout the process and to determine the opinions of pre-service teachers about the process.

Research questions

How did pre-service teachers' social studies teaching studies with digital literary products show a difference on their competences of using Web 2.0 tools in the process? In this context, the sub-problems of the study are as follows:

- Is there a significant difference between the quantitative data obtained during the implementation process?
- Is there a significant difference between the first and second measurement scores of the participants?
- Is there a significant difference between the first and third measurement scores of the participants?
- Is there a significant difference between the first and fourth measurement scores of the participants?
- Is there a significant difference between the second and third measurement scores of the participants?
- Is there a significant difference between the second and fourth measurement scores of the participants?
- Is there a significant difference between the third and fourth measurement scores of the participants?
- How are the qualitative data results including the participants' thoughts about the process?

Method

In this section of the study examining the impact of digital literary products on social studies teacher candidates during the process of teaching social studies, the research design is outlined, and the reasons for using an embedded design in this context are presented. Additionally, the participants of the study, as well as the processes such as the data collection process, instructional procedures, data collection tools, and data analysis, are also attempted to be explained in this section.

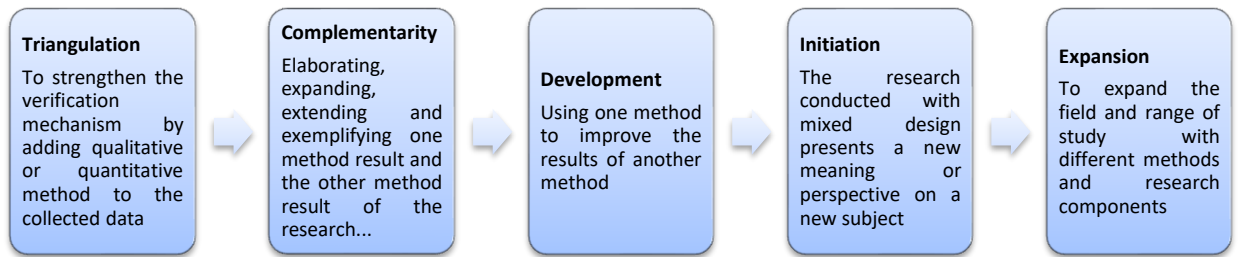
Design of the study

Since the study aims to combine the strengths of both quantitative and qualitative methods, a mixed design has been used. The form and reason of human behavior is considered to be a complexity and multidimensionality in itself, leading to the belief that attempts to understand human-centered research solely through quantitative or qualitative methods will be insufficient. Zira, quantitative research tends to perceive reality in a simple, hierarchical, and mechanical manner in line with the positivist paradigm. On the other hand, in qualitative research, reality is more complex and multidimensional within the context of the interpretive paradigm. In this sense, mixed-methods research helps to establish a bridge between qualitative and quantitative research as an alternative third research paradigm. (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004: 14). Additionally, mixed-methods research allows for the combined use of the strengths of qualitative research in "depth and detail" and quantitative research in "generalization and prediction" (Yıldırım and Şimşek, 2013: 354). So much so that Green (2007) and Mertens (2007) define the mixed methods research based on pragmatic philosophy as a "transformative perspective." These researchers state that the flexible attitude and integrative approach offered by the mixed method will overcome the limiting perspectives of qualitative and quantitative method paradigms. The main aim here is to reach a data set that contains reliable, valid, consistent, and in-depth information by taking advantage of the benefits offered by both methods. Since a single data source is not sufficient for some studies that provide reliable findings and there is a need to enrich the research with a complementary second method (Creswell and Plano Clark, 2015), a mixed research design has been used in this study as well. In this sense, the literature contains various typologies (justifications) regarding the use of mixed methods research. However, in this study, the justifications for the typology created by Greene, Gracelli, and Graham (1989) regarding the combination of methods have been used as a basis. In this typology

regarding the use of the mixed method; triangulation, complementarity, development, initiation, and expansion have been presented to researchers as five-stage justifications. (Greene, Gracelli ve Graham, 1989). The content and visuals of the justification sets are presented below in Figure 2.

Figure 2

The Complex Pattern Typology by Greene, Gracelli, and Graham (1989) (Justification Sets)

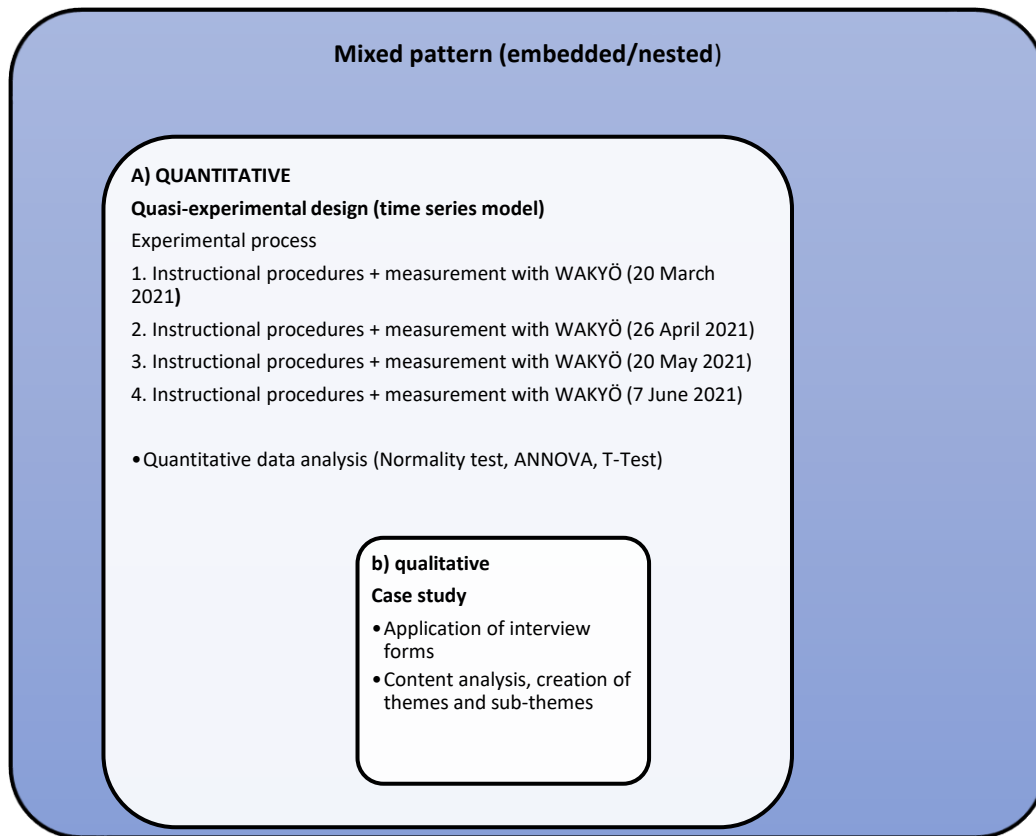
In this study, the design was based on the 'principle of complementarity' to enhance the interpretability, meaningfulness, and validity of the results by utilizing both quantitative and qualitative data, and the 'principle of triangulation' to reinforce the confirmation mechanism by incorporating supporting data collected qualitatively alongside the primarily quantitative data. The mixed research method, which offers numerous advantages to researchers, is categorized into six types by Creswell and Plano Clark (2015): convergent parallel design, exploratory sequential design, explanatory sequential design, transformative design, multistage-enriched design, and nested/embedded design. In this study, an embedded design was utilized. Embedded design is a type of design in which quantitative or qualitative data are collected and analyzed as if they were in a traditional qualitative or quantitative design. Here, qualitative or quantitative data can be collected either sequentially or simultaneously. However, one group of qualitative or quantitative data is more dominant than the other. While the dominant group represents the primary data, the non-dominant group represents the supplementary data. The purpose of gathering the secondary data group here is to generate new insights by enhancing the understanding of the primary data group. "In embedded design, the researcher can incorporate quantitative support (for example, a case study) into a qualitative design or qualitative support (for example, presenting an experiment) into a quantitative design" (Kocaman Karoğlu, 2016: 81). The supporting structure in the embedded design should enhance the entire design in multiple ways. Supporting data can be qualitative or quantitative, but the common practice in the literature is to enhance the quantitative design by incorporating qualitative data. In the embedded design research process, the researcher gathers both qualitative and quantitative data within the same study. Although the data groups are often analyzed separately by addressing different research questions, the findings are integrated by comparing them during the data interpretation process. (Creswell & Plano Clark, 2017). The quantitative research method serves as the foundation of this study, while the qualitative method was employed to support the quantitative data gathered during the process. In the quantitative dimension of the study, the time series model, which is one of the quasi-experimental models, was utilized. The symbolic view of the model is presented in Table 2 below.

Table 2
Time Series Model Used in the Study

Group	1st		2nd		3rd		4th	
	measurement with WAKYÖ	Instructional procedures	measurement with WAKYÖ	Instructional procedures	measurement with WAKYÖ	Instructional procedures	measurement with WAKYÖ	
G1	Ö1	X	Ö2	X	Ö3	X	Ö4	

At the beginning of the term, the Web 2.0 Tools Usage Competence Scale (WAKYÖ) was administered to the participants. Subsequently, measurements were taken through WAKYÖ within specific four-time intervals. Towards the end of the term, qualitative data was collected through semi-structured interview forms, and the results obtained from quantitative data were interpreted and supported. The qualitative aspect of the study is based on a case study. In this context, the perceptions of participants regarding the process of preparing a sample social studies activity by integrating literary products with digital tools over a period have been identified. Additionally, the figure related to the Embedded/ Nested Mixed Design model followed in the research is presented below. In the figure, dominant data (QUANTITATIVE) is represented in uppercase letters, while supporting data (qualitative) is represented in lowercase letters.

Figure 3
Embedded Mixed Design Model Followed in the Study

Study Group

The data for the study was collected during the spring semester of the 2021-2022 academic year, and the criterion sampling technique was used in selecting the participants. In the literature (Patton, 1987), purposeful sampling, which allows for the examination of information-rich cases, is further categorized into extreme or deviant case sampling, convenience sampling, homogeneous sampling, typical case

sampling, maximum variation sampling, critical case sampling, snowball or chain sampling, confirmatory or disconfirmatory sampling, and criterion sampling. However, although it has been stated in some studies that the purposive sample is referred to as a criterion sample (Goetz and LeCompte, 1984), in this study, the criterion sampling technique, which falls under the umbrella of purposive sampling, has been utilized. The criteria sought in the study are as follows: being enrolled in the "Oral and Written Literature Studies in Social Sciences" course with the relevant researcher, consistently attending the course, having learned the use of Web 2.0 tools in previous semesters as part of the Instructional Technologies course, and being willing to participate in the study. A group of 37 students from the third year of the social studies teaching department was selected for the study because all the specified criteria were met. The participants consist of 24 female and 13 male teacher candidates.

Educational Procedures And Data Collection Process

The data for this research was collected during the spring semester of the 2021-2022 academic year. The instructional processes related to the study have also continued throughout the semester. Information has been shared about what kind of literary products can be prepared using Web 2.0-based applications for teaching social studies. The literary genres to be used in the course of Oral and Written Literature Studies in Social Sciences are intended to be utilized through a digital method, taking into account the era we live in, and the skills required by this age. In this context, at the beginning of the research, the following information was shared with the participant group: Factors such as technological change and transformation, developments in internet technologies, and the need to continue educational activities through digital platforms due to disasters have made the digitization of educational content essential. One of the educational contents that needs to be digitized is the literary genres used in the teaching process of social studies. For this reason, the literary products used in the study will be digitized by integrating them with web-based applications such as Voki, StoryJumper, MovieMaker, Nearpod, etc. During this process, emphasis has been placed on the candidates' ability to integrate their subject knowledge (social studies), technological knowledge, and pedagogical knowledge. Later, to assess the competency of teacher candidates in using Web 2.0-based digital applications at the very beginning of the process, the WAKYÖ was administered to them. Participants have been divided into collaborative groups of at least three to four people. It has been informed that each group will create digital literary products aimed at teaching social studies using Web 2.0 tools, considering the learning outcomes/topics selected in the context of the social studies curriculum. Information about various types of Web 2.0 tools that teacher candidates can use in their courses has been provided by the researcher, and they have been asked to choose any web tool, topic/learning outcome, and literary product they wish to prepare activities around. The researcher groups have shared theoretical knowledge regarding the place of literary genres such as epics, legends, and fairy tales in social studies education. Later, the researcher personally introduced the steps for how the aforementioned literary genres can be transformed into digital products through Web 2.0-based applications. During the data collection process, due to the effects of the COVID-19 pandemic, classes were conducted online through distance education. The researcher demonstrated to the students, by reflecting the computer screen in the virtual classroom where the lesson was conducted, the steps for how to prepare a sample digital literary product within the context of the social studies curriculum in a practical manner. During this process, the questions that were on the minds of the groups have been answered. During the process of preparing the designs for the first groups, the researcher continuously guided the participant groups via WhatsApp, providing feedback and corrections regarding the products they developed. The first group started using their design through the virtual classroom, and all subsequent groups revised their designs based on the feedback and corrections provided by the researcher regarding the work of the first group. This process has continued in the same way for the second, third, and other groups as well. Each week, the aim has been to reduce the shortcomings in the designs by taking into account the feedback given to the previous group. In order to monitor the development of participants' "Web 2.0 Tools Usage Competencies" at certain intervals during the process, WAKYÖ was applied to them. The stages of the WAKYÖ implementation are as follows: the first application (March 20, 2021), the second application (April 26, 2021), the third application (May 20,

2021), and the fourth application. (17 Haziran 2021). At the end of the process, the opinions of teacher candidates regarding their experience in the process were collected through semi-structured interview forms. The quantitative data collected with WAKYÖ, the qualitative data gathered through interview forms, lesson documents, and videos related to the process have been preserved for the identification of the study results. Additionally, the information regarding the literary products, topics/achievements, and the integrated digital Web 2.0 applications used in the activities developed by the participants within the scope of the "Oral and Written Literature Studies Course in Social Studies" is presented below in Table 3.

Table 3
Participants' Designs of Preparing Activities with Digital Literary Products

Group No	Participant	Literary Product Used	Acquisition	Integrated digital Apps
1. Group	P1, P2, P3, P4	Epics and Legends	S.B.6.2.1. Makes inferences about the geographical, political, economic and cultural characteristics of the first Turkish states established in Central Asia.	Voki StoryJumper MovieMaker Nearpod
2. Group	P5, P6, P7, P8	Poems and Folk Songs	S.B.4.3.5 Makes inferences about the landforms and population characteristics in and around the place where he/she lives.	Voki StoryJumper Moodle
3. Group	P9, P10, P11, P12	Historical Novels and Stories	S.B.6.2.1. Makes inferences about the geographical, political, economic and cultural characteristics of the first Turkish states established in Central Asia.	Voki Vyond StoryJumper Kahoot
4. Group	P13, P14, P15, P16	Analysed Stories and Memories	S.B. 7.4.2. It discusses the contributions of scholars raised in Turkish-Islamic civilization to the process of scientific development.	Kahoot StoryJumper Voki
5. Group	P17, P18, P19, P20	Tales and Proverbs	S.B.4.5.5. It uses the resources around it without wasting it.	Kahoot StoryJumper Quizizz LearningApss
6. Group	P21, P22, P23, P24	Travelogues and Biographies	S.B.7.2.3. Understands the processes that forced the Ottoman Empire to change in connection with the developments in Europe.	Movie Maker Socrative Powtoon Triventy
7. Group	K25, K26, K27, K28	Jokes and Folk Tales	S.B.5.2.4. Analyzes the role of cultural elements in people's living together.	Voki Kahoot Mentimeter
8. Group	P29, P30, P31, P32	Theatre texts and types of Traditional Turkish Theatre	S.B.4.3.1 Makes inferences about the location of any place in its surroundings.	Vyond Voki Socrative
9. Group	P33, P34, P35, P36, P37	Riddles, cartoons and educational comics	S.B. 7.4.2. Discusses the contributions of scholars raised in the Turkish-Islamic Civilization to the scientific development process.	Pixton StoryJumper

Some of the digital contents prepared by the participants were made available to everyone with the consent of the participants in the playlist titled 'Teaching Social Studies with Web 2.0. Tools in the Distance Education Process' on the .... channel opened on the 'Youtube' social media platform.

Data collection tools

Web 2.0 Tools Usage Competence Scale (WAKYÖ)

In this study, the "Web 2.0 Tools Usage Competency Scale" (WAKYÖ) developed by Çelik (2021) was used to determine the impact of the process of preparing activities with digital literary products on the Web 2.0 tool usage competencies of social studies teacher candidates. The scale is one-dimensional and consists of a total of 39 items in a 5-point Likert format. The items on the scale are aimed at measuring the competence to use digital tools based on Web 2.0, such as Movie Maker, Socrative, Powtoon, Triventy, Kahoot, etc., for preparing digital materials, creating digital boards, creating digital exams, and utilizing many other virtual platforms. The scoring of scale items is as follows: Never (1), Rarely (2), Occasionally (3), Frequently (4), and Always (5). Based on the average scores of the scale, participants who scored between 1-39 are classified as "Not competent"; those who scored between 40-78 are classified as "Slightly competent"; those who scored between 79-117 are classified as "Moderately competent"; those who scored between 118-156 are classified as "Competent"; and those who scored between 157-195 are classified as "Highly competent." In the context of the reliability of the scale, the Cronbach Alpha coefficient .98, the total correlation values of the substances are above .30 (.69 with. It has been determined to be within the range of .83. It is important to look at the Cronbach Alpha coefficient of a scale to determine whether it exhibits a homogeneous structure. According to Seçer (2015), factors such as poorly written questions, insufficient number of questions, unclear questions, heterogeneous questions, and errors during the implementation and scoring phases can affect the reliability of the scale. In the literature (Landis and Koch, 1977), the reliability coefficient of a scale should be at least .70. It is emphasized that it is expected to be above .70. On the other hand, measurement tools with a Cronbach Alpha coefficient above 0.80 are considered to have a high degree of reliability (Kalaycı 2009). Another criterion that provides insight into the validity of the scale is the KMO result, which is .97 has been found. It is stated that as the value of KMO, which essentially takes values between 0 and 1, approaches 1, the adequacy level of the sample increases. (Field, 2009). According to Field (2009), if the KMO is between 0.5 and 0.7, it is considered moderate; between 0.7 and 0.8, it is good; between 0.8 and 0.9, it is very good; and values above 0.9 are indicated as excellent in terms of sample adequacy. The fit index values of the scale are as follows; χ^2/df : 4.83, RMSEA. The CFI is .98 and the TLI is .98. In this sense, it can be said that the scale used in the study is reliable and valid.

Semi-Structured Interview Forms

In order to determine the thoughts of social studies teacher candidates regarding their ability to prepare activities with digital literary products, interviews were conducted within the framework of qualitative research methods. Patton (1987: 108) states that because the interview encompasses dimensions such as skill, sensitivity, concentration, interpersonal understanding, foresight, mental alertness, and discipline, it possesses both artistic and scientific qualities. He emphasizes that the fundamental purpose of an interview is to enter the individual's inner world and understand their perspective. The process of communication conducted verbally between at least two people is defined as an interview (Büyüköztürk et al., 2014), while in some quantitative sources, it is referred to as an interview (Balçı, 2011). A meeting can be defined as a reciprocal and interactive communication process based on asking and answering questions, conducted for a predetermined and serious purpose (Stewart and Cash, 1985: 7). Merriam (1998) categorizes interviews into three types: structured, semi-structured, and unstructured. The qualitative data in this study were also collected through semi-structured interview forms. The relevant literature has been meticulously examined for the preparation of the forms. Later,

the researcher prepared a pool of questions within the context of the research purpose. The questions have been of a nature that reveals what the participants thought about the activities they engaged in throughout the process. The prepared questions have taken their final form based on the opinions of two academics in the field of social studies education and a Turkish language expert. The participants' opinions regarding the process were collected towards the end of the period, and the interview recordings were documented in writing with the help of a word processing program (Word).

Process Documents

In addition to quantitative and qualitative data in the process, digital literary product activity videos created during the instructional procedures, participant activity design forms, and similar resources have also been used as supporting materials.

Data Analysis

Analysis of quantitative data

To determine the effect of participants preparing sample social studies activities with digital literary products on their proficiency in using Web 2.0 tools, quantitative data obtained at four separate stages of the process were transferred to the SPSS 23 software package for analysis. To determine which tests should be applied to the collected data, it was first examined whether the data follows a normal distribution. According to Taşpınar (2017: 33-34), the prerequisite for applying parametric tests is that the measurements exhibit a normal distribution, and he states that normality calculations occur in three forms. These are: 1) Graphical methods (histogram, stem-and-leaf plot, normal Q-Q plot, slope-adjusted Q-Q plot, box plot), 2) Calculation of Z-scores for kurtosis and skewness values, 3) Hypothesis testing (Shapiro-Wilk or Kolmogorov-Smirnov test). On the other hand, there should be no skewness or kurtosis in a normal distribution. For this purpose, the values of "skewness" and "kurtosis" in the analysis results, as well as the test results such as "Kolmogorov-Smirnov" and "Shapiro-Wilk," are generally taken into consideration. In cases where the number of participants is below 50, the Shapiro-Wilk test is used; in cases where it exceeds 50, the Kolmogorov-Smirnov test is employed. In this study, since the number of participants is below 50, the results of the "Shapiro-Wilk" test have been taken into account, and for this test to indicate a normal distribution, the results must fall within the range of "-1.96 or +1.96" (Bursalı, 2019: 55; Büyüköztürk et al., 2008: 156). However, in social science studies, the skewness and kurtosis values of the data are taken into greater consideration. To conclude that the data is normally distributed, the skewness and kurtosis values obtained from the test must be between "-1.00 and +1.00," "-1.50 and +1.50," and "-2.00 and +2.00." (George ve Mallery, 2001; Leech vd., 2005). For the calculation of both skewness and kurtosis, the result found in the statistic column of the SPSS findings is divided by the result in the Std. Error column (Taşpınar, 2017). For example, the skewness results of the first measurement data of this study are: "0.116/0.378 = 0.156." The result obtained creates the skewness or kurtosis coefficient of the study. In this study, in addition to skewness, kurtosis, and their values, the "Shapiro-Wilk" values have also been considered. The findings of the normality test results for the study data are presented below in Table 4.

Table 4
Results of Normality Value of Applications

Results	1st Measurement	2nd Measurement	3rd measurement	4th Measurement
Skewness	0,156	-0,38	-2,095	-1,84
Kurtosis	0,923	-0,86	0,74	0,65
Shapiro-Wilk	P=0.547	P=0.573	P=0.093	P=0.055

Considering the kurtosis, skewness, and "Shapiro-Wilk" results in Table 4, it has been understood that the data exhibits a normal distribution. In this sense, parametric tests have been used in the study. To determine whether there are significant differences between the measurements in the four repeated

phases of the process, the "One-Way ANOVA for Repeated Measures" test was used, and to identify which pair of measurements showed significant differences, the results of the "Paired Samples T-Test" were examined. Additionally, in the study, the eta squared (η^2) test result was taken into account to determine how the participants' work with digital literary products affected the average WAKYÖ scores. The values of η^2 , also known as effect size, range from 0.000 to 1.00. As we approach (1), the impact value increases. In this sense, it has been classified as small (.01), medium (.06), and large (.14) (Büyüköztürk, 2008: 44). The quantitative results obtained in the study have been tabulated and presented in the findings section with the support of qualitative data.

Analysis of qualitative data

The qualitative data obtained in the study were transcribed using a word processing program (Word) and subjected to content analysis. Content analysis enables the examination and interpretation of substantial qualitative data in the context of fundamental consistencies. (Patton, 2014). Wolcott (1994) proposes three paths in the data analysis process. These involve presenting the data to the reader through a descriptive approach, making direct quotations from the data as needed while staying as true as possible to the original form of the collected data, conducting a "systematic analysis" to reach some causal and explanatory conclusions, and incorporating the researcher's own interpretations into the data analysis process based on the first and second approaches. Miles and Huberman (1994) explained this process as the processing of data, visualizing the data, drawing conclusions from the data, and verifying the data. In this study, inductive content analysis was used to analyze the interview data obtained from the participants. The main purpose of content analysis, a technique used to draw systematic and objective conclusions from specific characters defined within the text (Cohen, Manion & Morrison, 2007), is to reach relationships that will shed light on meaningful explanations derived from the collected data. In this sense, the collected data must first be conceptualized, and then it is necessary to reach logical themes based on the relationships between the emerging concepts. In this study, meaningful patterns were created from concepts or expressions that were gathered based on their semantic relationships after the interview data were read word by word, line by line. These patterns have been referred to as themes. The details of the themes were followed by sub-themes and codes. Additionally, the reliability and validity studies regarding the use of qualitative data in the research have been meticulously conducted, and to ensure the internal validity (credibility) of the study, the written interview data have been presented for the participants' approval. In order to ensure the internal reliability (consistency) of the study, multiple researchers should analyze the data while creating codes to ensure consistency among the codes. (Silverman, 2005). In this regard, confirmation has been obtained from field experts for the codes and themes derived from qualitative data. The percentages of agreement between the coding obtained by two different field experts have been considered to determine the extent to which the codes and themes have been analyzed similarly. The reliability recommended by Miles and Huberman (2015) for the agreement percentages was calculated using the formula [Reliability = Agreement / (Agreement + Disagreement)]. The data obtained in the study resulted in a 90% agreement between the two expert coders, indicating that this result is sufficient in terms of internal reliability. On the other hand, in order to ensure the verifiability (external reliability) of the research, the interview data, documentation related to the created codes and categories, digital materials produced in the study, and videos of the preparation stages of these materials have been preserved by the researcher for verification purposes when necessary. Therefore, in the analysis of the qualitative data of this study conducted with a mixed methods design, an inductive approach was followed, while a deductive approach was used for the analysis of the quantitative data. The findings of the study have been explained in a way that supports each other by utilizing the strength of the data obtained through both methods.

Findings

How did teacher candidates' social studies teaching studies with digital literary products affect their competence in using Web 2.0 tools? In this context, the analysis results of the data obtained from the participants are presented.

Is There a Significant Difference Among the Quantitative Data Obtained Throughout the Application Process?

In order to determine whether the information learned by the participants in the process had a significant impact on their Web 2.0 tool usage competence, quantitative data were collected from the participants through WAKYÖ at four different stages of the process. ANOVA test was applied to determine whether there was a significant difference between the data in the four repeated stages of the process. Descriptive data regarding the findings obtained in the test are presented in Table 5 below and statistical data in Table 5.

Table 5
Descriptive Statistics

Testler	$\bar{X}$	Sx	Std. Error
1st Measurement	1,3780	,13942	,022
2nd Measurement	3,3312	,90333	,145
3rd measurement	3,4165	,91119	,146
4th Measurement	4,6640	,18551	,030

When Table 5 above is taken into consideration, it is observed that the average scores of the participants from WAKYÖ showed an increase throughout the process (first measurement: 1.3780, second measurement: 3.3312, third measurement: 3.4165, fourth measurement: 4.6640). In order to determine whether this increase between the average scores of the measurements is statistically significant, the ANOVA test results for repeated measurements in Table 6 below were taken into consideration.

Table 6
Results of ANNOVA for Repeated Measures

Measurements	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Squared	Eta
1st ,2nd, 3rd and 4th Measurements	215,545	1,555	138,611	254,599	,000	,870	
Error	32,171	59,091	,544				

When Table 6 is examined, it is revealed that there is a significant difference between the average scores that the participants received from WAKYÖ during the four separate application processes regarding preparing activities using Web 2.0 tools and digital literary products in social studies [$F(1, 38)=254.599$; $p < .05$]. In addition, when the effect value in the table is examined, it is determined that the participants' experience of preparing activities with digital literary products in social studies using Web 2.0 tools created a large effect ($\eta^2: 0.870$) on the average scores they received from WAKYÖ. Paired Simples T-Test was conducted to determine between which measurement pair the significant difference occurred. The analysis results are presented below.

Is There a Significant Difference Between the First and Second Measurement Scores of the Participants?

Table 7
Paired Simples T-Test Result for the Difference between the First and Second Measurements

Measurements	Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (Ss)	Standard error (Se)	t- value	Degree of freedom (df)	Level of significance (sig.)

1-2	-1,95311	,89336	,14305	-13,653	38	.000
-----	----------	--------	--------	---------	----	------

When the Paired Simples T-Test result in Table 7 is considered, it is determined that there is a significant difference between the first measurement and the second measurement since $t(38) = -13,653$, $p < 0.05$. According to the mean scores of the first measurement (1,3780) and the second measurement (3,3312), it is understood that this significant difference is in favour of the second measurement.

Is There a Significant Difference Between the First and Third Measurement Scores of the Participants?

Table 8

Paired Simples T-Test Result for the Difference Between the First and Third Measurement

Measurements	Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (Ss)	Standard error (Se)	t-value	Degree of freedom (df)	Level of significance (sig.)
1-3	-2,03850	,89007	,14252	-14,303	38	.000

The T-Test result in Table 8 was taken into consideration to infer whether there was a significant difference between the first and third measurement scores of the participants. When the finding in Table 8 is taken into consideration, it is determined that there is a significant difference between the first and third measurement since $t(38) = -14,303$, $p < 0.05$. Considering the mean scores of the first measurement (1, 3780) and the third measurement (3, 4165), it is understood that this significant difference is in favour of the third measurement.

Is There a Significant Difference Between the First and Fourth Measurement Scores of the Participants?

Table 9

Paired Simples T-Test Result for the Difference Between the First and Fourth Measurements

Measurements	Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (Ss)	Standard error (Se)	t-value	Degree of freedom (df)	Level of significance (sig.)
1-4	-3,28592	,22217	,03558	-92,364	38	.000

The T-Test result in Table 9 was taken into consideration to infer whether there was a significant difference between the first and fourth measurement scores of the participants. Considering the finding in Table 9, $t(38) = -92,364$, $p < 0.05$, it was determined that there was a significant difference between the first and fourth measurement. When the mean scores of the first measurement (1, 3780) and the fourth measurement (4, 6640) are taken into consideration, it is understood that the significant difference is in favour of the fourth measurement.

Is There a Significant Difference Between the Second and Third Measurement Scores of the Participants?

Table 10

Paired Simples T-Test Result for the Difference Between the Second and Third Measurements

Measurements	Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (Ss)	Standard error (Se)	t-value	Degree of freedom (df)	Level of significance (sig.)
2-3	-,08539	,57647	,09231	-,925	38	,361

In order to determine whether there is a significant difference between the second and third measurement scores of the participants, the T-Test result in Table 10 was taken into consideration. When the finding in Table 10 is considered, it is determined that there is no significant difference between the second and third measurement since $t(38) = -0,925$, $p > 0.05$. When the mean scores from the second measurement (3, 3312) and the mean scores from the third measurement (3, 4165) are compared, it is seen that there is a difference between the mean scores from the second measurement to the third measurement. However, this difference is not statistically significant.

Is There a Significant Difference Between the Second and Fourth Measurement Scores of the Participants?

Table 11
Paired Samples T-Test Result for the Difference Between the Second and Fourth Measurements

Measurements	Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (Ss)	Standard error (Se)	t-value	Degree of freedom (df)	Level of significance (sig.)
2-4	-1,33281	,82281	,13175	-10,116	38	,000

In order to determine whether there is a significant difference between the second and fourth measurement scores of the participants, the T-Test result in Table 11 was taken into consideration. According to the finding in Table 11, since $t(38) = -10,116$, $p < 0.05$, it was determined that there was a significant difference between the second and fourth measurement. When the mean scores of the second measurement (3, 3312) and the fourth measurement (4, 6640) are taken into consideration, it is understood that the difference is in favour of the fourth measurement.

Is There a Significant Difference Between Participants' Third and Fourth Measurement Scores?

Table 12
Result of Paired Samples T-Test for Dependent Samples Regarding the Difference between the third and fourth Measurements

Measurements	Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (Ss)	Standard error (Se)	t-value	Degree of freedom (df)	Level of significance (sig.)
3-4	-1,24743	,85873	,13751	-9,072	38	,000

In order to determine whether there is a significant difference between the third and fourth measurement scores of the participants, the T-Test result in Table 12 was taken into consideration. When the finding in Table 12 is taken into consideration, it is determined that there is a significant difference between the third and fourth measurement since $t(38) = -9,072$, $p < 0.05$. According to the mean scores of the third measurement (3, 4165) and the fourth measurement (4, 6640), it is understood that the difference is in favour of the fourth measurement.

What are the Qualitative Data Results Including Participants' Thoughts on the Process?

This question of the study was basically collected to support the results obtained with quantitative data. It was tried to determine how the participants thought about the process of preparing a sample social studies activity with digital literary products. As a result of the content analysis of the qualitative data obtained; four main themes were reached as ‘becoming competent’, ‘most admired’, ‘affective effects’ and ‘using in the profession’. The details of these themes are explained below. açıklanmıştır.

First Theme: “Becoming Competent”

Figure 4

Seeing Literary Products with Web 2.0 Tools as Competent to Use in Social Studies Teaching

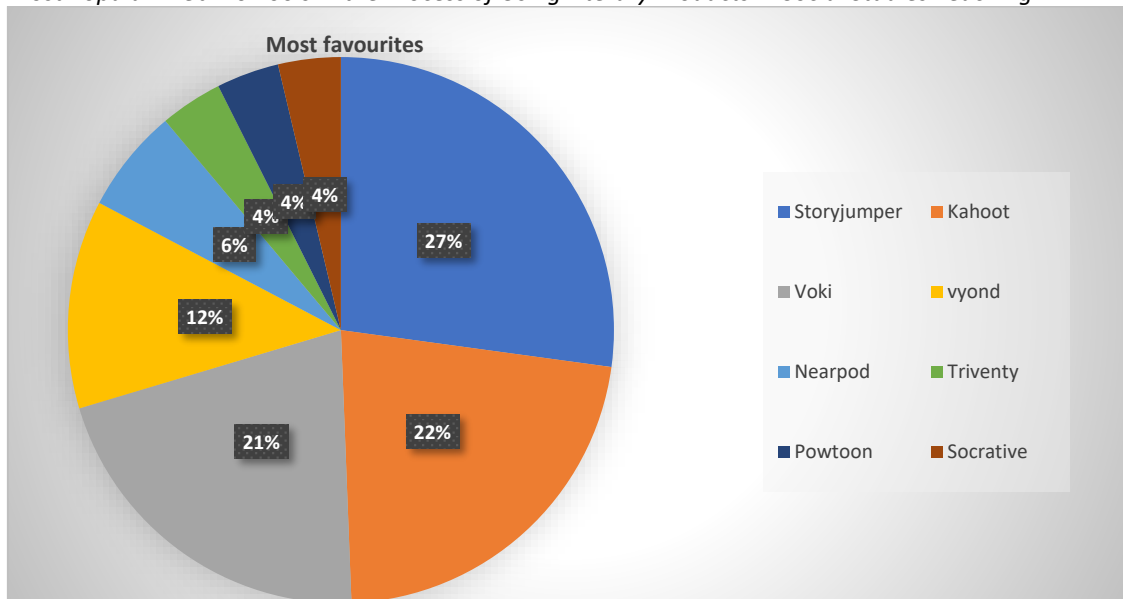

As seen in Figure 4 above, it was found that the number of participants who considered themselves ‘competent’ in preparing a sample activity in social studies with digital literary products was quite high (27). The explanations of some of the participants on this issue are as follows: ‘I see myself as competent enough to use it, because now I have more knowledge about how and which Web 2.0 tools to use if I want to teach a lesson and if I use literary products in this lesson (P-3).’ When we look at the explanation of some of the seven participants who consider themselves partially competent; ‘I am trying to improve myself. When we first started using it, we panicked a little. We are progressing step by step under the guidance of our teacher. I can only use some of the Web 2.0 tools in social studies teaching. But I am not competent enough to use all of them’ (P-7). Only three participants do not consider themselves competent in this regard yet. Their sample explanations on this subject are as follows: ‘No, I do not see it because I can improve myself with long studies and practices. The reason why I do not consider myself competent is that it takes me a while to get used to the triad of tool-subject-acquisition...(P-25).

Second Theme: “Most Popular”

Figure 5

Most Popular Web 2.0 Tools in the Process of Using Literary Products in Social Studies Teaching

When Figure 5 is taken into consideration, it is noteworthy that the Web 2.0 application that the participants found most useful in the process of developing a sample social studies activity with digital literary products was ‘Storyjumper’ (22). The participants’ explanations on this issue are as follows: ‘Storyjumper offers us fairy tale settings, characters, objects and pictures to use in our stories when we use literary products in social studies. In addition, the most important feature is that we can create pages with audio when we want. This feature contributes us a lot when using ‘stories’ and ‘poems’ in the process of using literary products in social studies’ (P-3), and the feature of Storyjumper application, especially

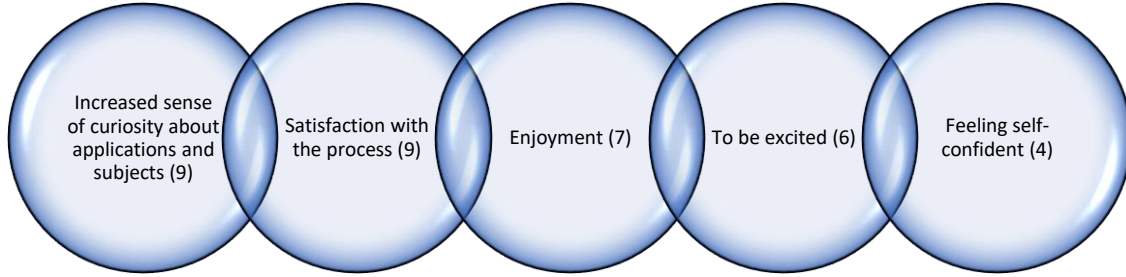

the ability to add sound, music, etc. to the pages, is emphasised. Apart from this, it was determined that the participants mainly used Web 2.0-based digital applications such as Kahoot, Voki, Vyond and Nearpod. On the other hand, the participants stated that they found applications such as Triventy, Powtoon and Socrative less useful.

Third Theme: “Affective Effects”

Figure 6

Affective Effects Related to the Process of Using Web 2.0 Tools and Literary Products in Social Studies Teaching

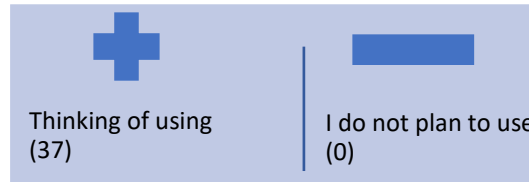

As can be seen in Figure 6 above, it was determined that the concepts that the participants emphasised most under the theme of ‘affective effects’ were the sub-themes of ‘increasing the sense of curiosity about the application and subjects’ and ‘feeling satisfaction with the process’. Some of the sample explanations related to the increase in the sense of interest and curiosity; ‘I had the chance to see from my own experience that it had a great effect on the permanence of the subjects and increasing the motivation of the students to the lesson. For this reason, it aroused a sense of curiosity in me about how I can better explain the subjects to my students’ (P-28), “In the process of social studies course design, especially with the Voki application, characterising historical events and individuals and presenting them with literary products such as memories, stories, epics, tales, legends aroused my interest and curiosity about the subject” (P-20). The satisfaction with the process of preparing sample social studies activities with digital literary products was reflected in the participants' explanations. Some of these explanations are as follows: ‘For example, the subject of epics was explained with Voki and the avatar created there was dressed in clothes belonging to that period. This made me very pleased. I felt like I went to that period’ (P-18). On the other hand, it is seen that the other sub-themes obtained from the participants' explanations are “having fun / having fun”, “feeling excited” and “feeling self-confident”.

Fourth Theme: “Preference for Occupational Use”

Figure 7

Preference for Using Web 2.0 Tools and Literary Products in Social Studies Teaching at the Beginning of the Profession

When asked whether they would like to use Web 2.0 applications and literary products in the social studies course when they start their teaching profession, it was found that all of the participants expressed positive opinions. The explanations of some of the participants on this issue are as follows: ‘I definitely plan to use Web 2.0 tools when I start teaching. I think it will be very fun to use literary products and Web 2.0 tools in the Social Studies course. Web 2.0 tools will be the most appropriate method to spend more productive and more fun time with my students’ (P-1). ‘I am thinking of using Web 2.0 tools because I think they will support students to use and develop their research, questioning and problem-solving skills. In addition, thanks to the diversity of Web 2.0 tools, the teacher will be freed from time and space’ (P-3).

'I can use it in all learning areas. I can use literary products such as poems and folk songs while teaching the landforms of Turkey in the field of people, places and environments learning. In the field of culture and heritage learning, I can use epics about the migration of Turks from Central Asia by integrating them with Web 2.0 applications' (P-7), it is found that the participants can easily use digital literary products in all learning areas of social studies.

Discussion

The findings obtained in this study on how the social studies teaching practices of pre-service social studies teachers with digital literary products show a difference on their competences of using Web 2.0 tools in the process are discussed in this section. In order to determine whether the practices with digital literary products during the implementation process had a significant effect on the participants' competencies in using Web 2.0 tools, the mean scores they received from WAKYÖ were analysed. In the findings of the study, it was concluded that there was a significant difference between the mean scores of the participants on WAKYÖ. It is noteworthy that this difference has a very high positive effect. This result contains similar points with the findings of many studies on social studies education based on Web 2.0 tools (Almalı & Yeşiltaş, 2020; Achkan et al., 2023; Balçın & Çalışkan, 2021; Can & Kerkez, 2022; Çelik, 2021; Çelik & Tepe, 2022; Çelik, 2020; Çitfçi & Sağlam, 2023; Gençer & Gezer, 2022; Işık & Karal, 2023; Korkmaz et al., 2019; Yıldırım et al., 2022). In this sense, it can be said that the effective use of Web tools in social studies education contributes to students' use of new technologies and gain competence in this regard. Another question of this study, which was obtained from the analyses of both qualitative and quantitative data, is 'Is there a significant difference between the first and second measurement scores of the participants?'. According to the findings obtained from the quantitative data analysed in the context of this question, it was determined that there was a significant difference between the first and second measurement in favour of the second measurement scores. In other words, after the participants started to receive training on designing activities with digital literary products, it was determined that there was a significant difference in the second mean scores of the WAKYÖ compared to the first mean scores. Similarly, it was concluded that there was a significant difference between the first and third measurement scores of the participants in favour of the third measurement scores. It was also observed that there was a significant difference between the first and fourth measurement scores of the participants and this difference was again shaped in favour of the fourth measurement scores. According to the mean scores of the participants in four different time periods, it is seen that the mean score obtained in the period when they did not receive training with digital literary elements was quite low, and there were significant increases in the other mean scores after receiving the training. This result shows that the activities carried out with digital literary products also positively affected the participants' competences in using Web 2.0 tools. In fact, the findings obtained from the qualitative data collected within the scope of the study also supported the quantitative findings. It is noteworthy that a theme obtained from qualitative findings is 'becoming competent'. In the context of the theme of becoming competent, it was determined that most of the participants stated that they reached the quality to prepare a sample activity related to social studies with digital literary products. However, very few of the participants stated that they were not yet fully competent and that they were progressing step by step under the guidance of the instructor. Only three participants stated that they still considered themselves inadequate in terms of how to better design the triad of Web 2.0 tools, subject-gain and literary product. This suggests that the reason for the lack of positive effects on the participants at the desired level is the lack of interest in the lesson or the inability to pay full attention to the lesson. As such, the level of experience of educational contents by the participants has been low until a certain period of time. It can also be said that this process has negative effects as it was determined that the training contents, which were similar from time to time, did not make a significant difference on some of the mean scores obtained from WAKYÖ. As a matter of fact, no significant difference was found between the second and third measurements of the participants. When the mean scores obtained from the second measurement were compared with the mean scores obtained from the third measurement, it was observed that there was an increase in the mean scores from the second measurement to the third measurement. However, this

difference was not statistically significant. This result obtained in the findings contains some messages. The trainings given before the second measurement generally consisted of theoretical information about digital and literary products. The trainings given to the participants before the third measurement continued with sample activities created by the course instructor on how these products can be used in the social studies curriculum. Therefore, it is seen that the contents of the trainings given until this stage are similar. This situation is thought to be effective in the fact that the mean scores obtained from WAKYÖ are close to each other. However, a significant difference was found between the second and fourth measurement scores of the participants in favour of the fourth measurement. After the third measurement, the theoretical trainings were over, and the participants designed a sample activity related to social studies with digital literary products. This situation is thought to be reflected in their mean scores on the WAKYÖ. Moreover, it was thought that the participants' knowing the theoretical knowledge about an activity in social studies with digital literary products, designing a sample activity from this information and implementing this design increased their competence in using Web 2.0 tools. In addition, the emergence of a significant difference between the third and fourth measurement scores of the participants in favour of the fourth measurement scores is also evidence of this. In the formation of this difference, it is thought that the participants' experience of brand-new processes such as recognising and using Web 2.0 tools, designing an activity with an appropriate literary genre in the context of social studies, preparing and using the activity was effective in increasing their scores on WAKYÖ. In fact, one of the findings obtained from the qualitative data of the participants was 'the most liked Web 2.0 application'. It was concluded that the most favourite Web 2.0 application of the participants was the 'Storyjumper' application. In the formation of this result, it is thought that the Storyjumper application is especially related to the ability to add sound, music, etc. to the pages, and it has been determined that the participant opinions support this idea. On the other hand, it was determined that Web 2.0-based digital applications such as Kahoot, Voki, Vyond and Nearpod were also liked, but applications such as Triventy, Powtoon and Socrative were not very useful.

Therefore, it can be understood from the participants' determinations that their competence in digital Web 2.0 tools has increased, and which applications are more useful and less useful in the context of their activities. It is thought that these thoughts and competencies of the participants are formed over time. Indeed, the increase in the mean scores collected quantitatively throughout the process also supports this opinion. On the other hand, the finding that the participants' experiences of preparing a sample social studies activity with digital literary products had "affective effects" on them was also reflected in the qualitative data results. It was determined that the concepts that the participants emphasized most within the scope of the theme of affective effects were the subthemes of "increasing the sense of curiosity about the application and subjects" and "being satisfied with the process". It is seen that other subthemes reached from the participants' explanations are "enjoying/having fun", "being excited" and "feeling self-confident". They stated in the context of the theme of "preference to use in the profession" that they wanted to prepare sample activities in the context of social studies courses by combining digital web applications with literary products when they were appointed to the profession. In fact, a positive result was reached that all the participants wanted to use literary products with Web 2.0 applications in social studies courses when they started their teaching profession. This result is similar to the results of the research emphasizing the benefits of using literary products in social studies teaching since social studies is a story that needs to be told well (Crabtree & Ravitch, 1988; Downey, 1986; Hatoonson & Laughlin, 1989; National Commission, 1989; Cited in McGowan & Guzzetti, 2003: 36) and the findings of the study in which positive results were obtained regarding the use of Web 2.0 tools in social studies (Çelik, 2021; Çelik & Tepe, 2022; Çelik, 2020; Işık & Karal, 2023; Can & Kerkez, 2022; Çitçi & Sağlam, 2023; Achkan et al., 2023). Therefore, it can be said that the use of literary products that add harmony to social studies education by integrating them with Web technologies contributes to both the enrichment of educational processes and the more competent development of teachers and teacher candidates in their fields. Based on the qualitative data of the participants, the reasons for wanting to use them in the profession included making lessons enjoyable, providing teachers with the opportunity to teach lessons independently of time and place with their effects, enhancing students' skill acquisition and allowing digital literary products to be easily used in every learning area of social studies. As a result, it can be said that as a result

of the participants' experiences in the process, their competence in using Web 2.0 Tools increased and the four main themes of "becoming competent", "most liked", "affective effects", "using in the profession" from the qualitative data results support this result. This result shows that teacher candidates' use of technology by integrating it with literary products in the field of social studies creates positive attitudes in them.

Conclusion and Recommendations

- It was determined that the studies conducted with digital literary products throughout the application process created a significant difference on the participants' Web 2.0 tool usage competencies. It was noted that this difference had a very high positive effect. Based on this result of the study, it can be recommended to use digital tools when using Web tools in disciplines such as History, Geography, Music, Science, Turkish communication, etc.
- It was determined that there was a significant difference in favor of the second measurement scores between the first and second measurements in the study. Similarly, it was revealed that there was a significant difference between the first and third, first and fourth measurement scores of the participants, and this difference was again in favor of the fourth measurement scores. Since it is thought that the practical training provided has an effect on the emergence of this result, it can be recommended that social studies teaching studies with digital literary products be conducted practically.
- It was determined that the qualitative data results collected within the scope of the study also revealed results that support the quantitative findings. In fact, the results that could not be fully understood in the quantitative results were clarified with the qualitative results. In this context, it is recommended to benefit from the power of the mixed design in new studies.
- Although there was an increase in scores between the measurements after the data analysis, since no statistically significant difference was found, content that will arouse interest and curiosity in participants can be included in the training modules in possible future studies.
- A significant difference was found between the participants' second and fourth, third and fourth measurement scores in favor of the fourth measurement. The results obtained from the participants' qualitative data also support the quantitative results. Therefore, in addition to the determination of the increase in the participants' competence in using Web 2.0 tools as a result of their experiences in the process, four main themes and sub-themes emerged from the analysis of their qualitative data: "becoming competent", "the most liked", "affective effects" and "using in the profession". Considering these results of the study, it is recommended that participants experience each stage of new studies.

Author Contribution Rates

The study was conducted by a single author.

Ethical Declaration

All rules in the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were followed and none of the "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics" in the second part of the directive were carried out. This study was carried out with the decision of Kilis 7 December University Ethics Committee dated 03/03/2021 and the permission of the ethical evaluation document numbered 2021/16.

Conflict Statement

No conflicts of interest were identified in this study.

Türkçe Sürümü

Giriş

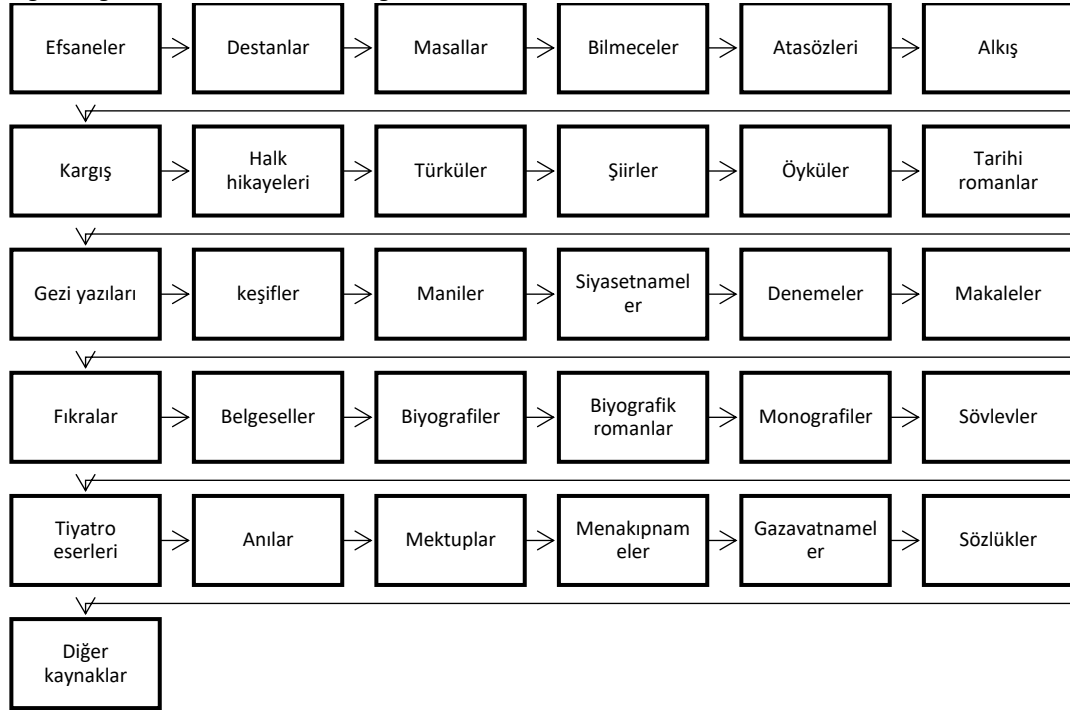
Birçok sosyal bilim disiplininin beslenen sosyal bilgilerin beslendiği önemli kaynaklardan biri de edebiyattır. Sosyal bilgilere sanatsal bir ahenk kattığı düşünülen edebiyat, içerdiği metinler ve türler açısından sosyal bilgiler öğretimi için başvurulması gereken önemli bir memba özelliği taşımaktadır. Nitekim sözün etkisini artırmak için insanlar zaman zaman daha ince, kibar, süslü ve sanatlı yollara başvurabilmektedir. Özellikle ifade edilmek istenen şeyin daha estetik bir tarzda sunularak karşı tarafta olumlu etkiler bırakması düşüncesi güdülen bu davranışlar, edebiyat alanının da ortaya çıkması ve gelişmesinde etkili olmuştur. Fransızca "littérature" sözcüğünün Türkçe'deki karşılığı olarak düşünülen "edebiyat" terimi Fransız ve Amerikan kültürlerinde, mana olarak yazılan çalışmaların içerisinde her şeyin konu olabileceği, Arap ve Fars kültürlerinde ise "edep" yani "ahlak" manasında kullanılmıştır. Türkçe'de ise "edebiyat" kelimesi ilk defa Tanzimat Dönemi'nde kullanılmaya başlanmış olup öncesinde "ilm-i edeb", "şiir ve inşa" şeklindeki terimlerle ifade edilmiştir (Turan, 2017: 92). Farklı bir tanımda ise edebiyatın; değişik insanlık durumlarını, serüvenlerini yansıtarak, insan doğasını tanıttığı; bu yolla yaşantımızı zenginleştirdiği, güzelin tadına ve farkına varma gücünü geliştirdiği belirtilmektedir. Sosyal bilgilerde edebiyat kullanımının insanda yurt, yaşama ve doğa sevgisiyle insanın iç dünyasını yumuşatarak; iyilik, dostluk, hoşgörü, bağışlama, dayanışma, çalışkanlık, dürüstlük... gibi insana özgü tutum ve değerleri geliştirip pekiştirdiği dile getirilmiştir (Öztürk, Coşkun Keskin ve Otluoğlu, 2014: 34). Dolayısıyla edebiyat, insanların duygu, düşünce ve hayallerini dil aracılığıyla sözlü ve yazılı bir şekilde ifade ettikleri sanat olarak nitelendirilmekte olup eski dönemlerden beri insanlar, duygu düşünce ve yaptıklarını sanatsal ve zengin bir yolla ifade etmek için edebi ürünlerden faydalanmışlardır (Kaymakçı, 2013: 231). Bu anlamda edebi ürünleri edebi metinler ve edebi türler şeklinde iki ana kola ayırmak mümkündür. *Edebi metinlerle* duygu, düşünce ve olaylar sanatkârane bir şekilde dil aracılığı ile ifade edilir. Edebi metinler edebiyatın ana malzemesi olup onu daha anlaşılır kılmayı sağlar. *Edebi türler* ise edebiyat eserlerinin şekil, teknik ve konu gibi farklı unsurlara göre ortak özellikler gösteren sözlü ve yazılı eser kümeleridir (Çetişli, 2006). Bu eser kümeleri kendi içerisinde dört alt kategoriye ayrılmaktadır. Bunlar; (1) *şiir* (lirik şiir, didaktik şiir, pastoral şiir, dramatik şiir ve epik şiir), (2) *tiyatro* (tragedya, komedy ve dram), (3) *anlatı* (roman, hikâye, masal, efsane vb.) ve (4) *düşünce türleri* (makale, fıkra, söyleşi, mektup, özdeyiş, anı vb.) şeklindedir (Aytaş, 2006: 3). Edebi ürünler başlı başına bir ders kapsamında kullanılabileceği gibi farklı alanlarda da sözün ve öğretimin etkisini artırmak amacıyla kullanılabilir. Bu anlamda edebi ürünlerin rahatlıkla kullanılabileceği alanlardan biri de sosyal bilgiler öğretimidir.

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Dijital Edebi Ürünler

Sosyal bilgilerle öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu süreçte edebi ürünlerden faydalanılarak ilk ve ortaokullardan itibaren öğrencilerin iyi ve sorumlu vatandaşlar olarak yetişmeleri daha da kolaylaştırılabilir. Sosyal bilgilerde edebi ürünlerin kullanılması bu yönüyle öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile de örtüşmektedir. Öyle ki Türkiye'de 2004 yılına kadar sosyal bilgiler öğretim programı ve ders materyallerinde yeteri kadar edebi ürün kullanımına yer verilmediği dikkatleri çekmektedir. Ancak 2005 itibari ile sosyal bilgiler materyali ve öğretim teknikleri süreçlerinde edebi ürünlerden de artık yeterli derecede faydalandığı gözlenmektedir. Bu anlamda sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilecek birçok edebi türün olduğu söylenebilir. Öztürk ve diğerleri (2014: 100) tarafından sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabileceği belirtilen bazı edebi türler aşağıda Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılabileceği Belirtilen Bazı Edebi Türler

Şekil 1 incelendiğinde sosyal bilgiler dersi bağlamında kullanılabilecek oldukça zengin edebi türlerin olduğu dikkatleri çekmektedir. Bu bağlamda sosyal bilgilerde edebi türlerin kullanımının hem dersin daha ilgi çekici olması hem de olayların öyküleyici bir tarzda sunulması açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Öyleki literatürdeki bazı araştırmalarda (Crabtree ve Ravitch, 1988; Downey, 1986; Hatoonson ve Laughlin, 1989; Ulusal komisyon, 1989; Akt. Mc Gowan ve Guzzetti, 2003: 36) da “sosyal bilgilerin iyi anlatılması gereken bir öykü olduğu” belirtilmekle birlikte sosyal bilgiler dersi içerisinde edebi ürün kullanımının faydaları vurgulanmaktadır. Özellikle Amerika’daki okul programlarında Tarih ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarının yapısından kaynaklanan problemlerin kısmen tarihi roman ve kısa hikâyeler kullanılarak aşılması gerektiği vurgulanmaktadır (Tokcan, 2019: 9). Sosyal bilgiler dersindeki edebi metin kullanımının bu dersin öğretimi adına oldukça önemli bir anlayış oluşturduğu belirtilmekte olup (Beldağ ve Aktaş, 2016; Kaymakçı, 2013; Kaymakçı, vd., 2021; Tokcan, 2019; Topçu ve Kaymakçı, 2018) sosyal bilgiler eğitimcilerinin çoğunun da son dönemlerde edebi çalışmaların bu alanın öğretimine önemli katkıları olduğunu kabul etmeye başladıkları vurgulanmaktadır (Beldağ ve Aktaş, 2016; Görmez, 2018; Kaymakçı vd., 2021; McGowan ve Guzzetti, 2003; Tokcan, 2019). Öte yandan sosyal bilgilerde edebi ürün kullanımının eleştirel ve yaratıcı düşünmeyi teşvik edici faaliyetler ortaya koyduğu (Mc Gowan ve Guzzetti, 2003), derse dinamik bir özellik kazandırdığı (Wilkinson, 2002), öğrencilerin empatik düşünme, duyarlı olma, kültürel bilinçlenme, hoşgörülü olma, eleştirel düşünme, olumlu değerleri benimseme ve aktif bireyler olarak yetişmesi sürecini kolaylaştırdığı (Öztürk ve Otluoğlu, 2002: 175), keyifli bir öğrenme ortamı oluşturduğu (Sömen, 2021) sonucu elde edilmiştir. Ancak Şimşek (2015: 404) sosyal bilgiler derslerinde edebi ürünlerin kullanımında dikkat edilmesi gereken önemli hususlar olduğunu belirtmektedir. Bu hususlar edebi ürünlerin ders ortamına bir etkinlik dâhilinde getirilmesi için bazı pedagojik ilkelerin mutlaka göz önünde bulundurulması gerektiğidir. Eğer kullanılacak edebi ürün iyi seçilmemiş, işlenmemiş ve sınıf ortamına iyi bir planlama ile getirilmemiş, sorulması gereken sorular yerinde sorulmamış, öğrencilerden zamanında dönüt alınmamış ise bu yaklaşımın kullanılması başarılı olmayabilir. Zaman zaman da öğrencilerin kullanılan edebi ürünün içeriğini tümüyle gerçek ve doğru kabul etmesi gibi riskleri oluşturabileceği belirtilmektedir. Bu durumun öğrencide eleştirel düşünce becerisinin gelişmesini sınırlandırabileceği belirtilmektedir (Ata, 2000: 165). Dolayısıyla kullanılacak edebi ürün türünün, öğrencinin yaşına, gelişim

seviyesine, ders konusuna uygunluğuna dikkat edilmesi ve dikkatli bir planlama sonrası kullanılmasının önemi vurgulanmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretim programlarında edebi tür kullanımına verilen önemdeki değişim konuya ilişkin araştırmalara da etki etmiştir. İlgili literatür tarandığında sosyal bilgiler ve sosyal bilgileri konu edinen alanlarda edebi türlerin kullanımına ilişkin yapılan akademik araştırmaların 2005 sonrasında artış gösterdiği görülmektedir. Bu araştırmaların ise; akademik başarı (Bölücek, 2008; Çifçi, 2011; Demir, 2011), tarihsel düşünme (Erdoğan, 2007), empati eğilimi (Akyol, 2011), tutuma etki (Oruç ve Erdem, 2010), öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre kullanımı (Çencen, 2010; Kaymakçı vd., 2021; Mertol, 2008; Topçu ve Kaymakçı, 2018), ders kitaplarına yansımaları (Görmez, 2018; Kaymakçı, 2013; Oruç, 2009; Tokmak ve Ginesar, 2023) sosyal bilgiler öğretim süreçlerinde kullanımı (Özensoy, 2022; Selanik Ay, 2020; Sömen, 2021) konularında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Ancak bilim ve teknoloji alanında gün geçtikçe yaşanan değişim ve dönüşümle birçok alanda dijitalleşmenin yaşandığı gibi edebi unsurların sosyal bilgiler eğitiminde kullanım şeklinde de dijitalleşmenin etkileri yansımıştır. Öyleki bilgisayar ve internet teknolojilerinin birlikte kullanımı sonucu insan emeği ile yapılan birçok işin artık dijital araçlar ile yapıldığı gözlenmektedir. Sağlık, ekonomi, ulaşım, haberleşme vb. birçok alanda yaygın bir şekilde kullanılan dijital teknolojiler eğitim ortamlarında da rahatlıkla kullanılabilir. Eğitim ortamlarında etkin bir şekilde kullanılacak dijital araçlardan biri de Web teknolojileri (Web 1. 0, Web 2. 0, Web 3. 0, Web 4. 0 vb.) üzerine kurulu araçlardır. Bu yeni teknolojiler, sunduğu avantajlar ve kullanım kolaylığı nedeniyle öğrencilere ve öğretmenlere ihtiyaç duydukları kolaylık ve desteği sağlamaktadır. Aynı zamanda öğrencileri aktif katılımcı olmaya teşvik etmektedir. Nitekim Web 2. 0 araçları öğrencilerin içerik oluşturmaya, mevcut içeriği değiştirmesine, içeriği yönetmesine ve çevresiyle etkileşime girmesine olanak tanımaktadır (Yükseltürk vd., 2017). Bu anlamda eğitim-öğretim sürecinde birçok sorunla karşılaşan öğrencilerin eğitiminde Web 2.0 araçlarının kullanılmasının; öğrencilerin derse aktif katılımını sağlama, dersi eğlenceli hale getirme, işbirliğini kolaylaştırma, öğrenci merkezli öğrenmelere olanak sağlama, öğrenilen konulara ilişkin deneyim edinme, yaratıcılığı teşvik etme, eleştirel düşünme, empati kurma vb. birçok açıdan fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Öyleki Web 2. 0 araçlarının Sosyal Bilgiler alanında kullanımını konu alan birçok çalışmada da (Almalı ve Yeşiltaş, 2020; Achkan vd., 2023; Balçın ve Çalışkan, 2021; Can ve Kerkez, 2022; Çelik, 2021; Çelik ve Tepe, 2022; Çelik, 2020; Çitfçi ve Sağlam, 2023; Gençer ve Gezer, 2022; Işık ve Karal, 2023; Korkmaz vd., 2019; Yıldırım vd., 2022) Web 2. 0 kullanımının farklı sınıf düzeylerinde öğrencilerin akademik başarılarına olumlu katkı sağladığı saptanmıştır. Tüm bu teknolojilerin derslerde etkin bir şekilde kullanılmasında en önemli görev şüphesiz öğretmenlere düşmektedir. Zira henüz fakültelerde yetişmeleri sürecinde öğretmen adaylarının hem edebi ürünleri hem de dijital teknolojileri sosyal bilgiler dersi bağlamında nasıl kullanabileceklerine ilişkin deneyim kazanmaları önem taşımaktadır. Ancak hem edebi ürünleri hem de dijital teknolojilerin öğretmen adayları tarafından sosyal bilgiler derslerinde aktif bir şekilde kullanıldığına ilişkin çalışmalara rastlanmamıştır. Çalışmanın bu anlamda alana katkı sunacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital edebi ürünlerle sosyal bilgiler öğretim çalışmalarının Web 2. 0 araçları kullanımı yetkinliğine etkisinin incelenmesidir.

Araştırma Soruları

Öğretmen adaylarının dijital edebi ürünlerle sosyal bilgiler öğretim çalışmaları onların süreç içerisinde Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinlikleri üzerinde nasıl bir farklılık göstermiştir? Bu bağlamda çalışmanın alt problemleri aşağıdaki gibidir:

- Uygulama süreci boyunca elde edilen nicel veriler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Katılımcıların birinci ve ikinci ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Katılımcıların birinci ve üçüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Katılımcıların birinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Katılımcıların ikinci ve üçüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

- Katılımcıların ikinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Katılımcıların üçüncü ve dördüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Katılımcılardan sürece ilişkin düşüncelerini içeren nitel veri sonuçları nasıldır?

Yöntem

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital edebi ürünlerle sosyal bilgiler öğretim çalışmaları sürecinin onlar üzerinde bıraktığı etkinin incelendiği çalışmanın bu bölümünde araştırma deseninin ne olduğu ve bu bağlamda gömülü desenin kullanılma gerekçeleri sunulmuştur. Ayrıca çalışmanın katılımcıları, veri toplama süreci ile öğretimsel işlemler, veri toplama araçları ve verilerin analizi gibi süreçler de bu bölümde açıklanmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın Deseni

Çalışmada nicel ve nitel yöntemlerin güçlü yönlerinin bir arada kullanılması amaçlandığından karma desen kullanılmıştır. İnsan davranışlarının şekli ve nedeni başlı başına bir karmaşa ve çok boyutluluk içermesinden ötürü insan temelli araştırmaların tek başına nicel veya nitel yöntemlerle anlamlandırılmaya çalışılmasının yetersiz kalacağı düşünülmektedir. Zira nicel araştırmalar pozitivist paradigma doğrultusunda gerçeği basit, hiyerarşik ve mekanik bir şekilde algılama eğiliminde olur. Öte yandan nitel araştırmalarda ise yorumlamacı paradigma bağlamında gerçek daha karmaşık ve çok boyutludur. Bu anlamda karma yöntem araştırmaları, alternatif üçüncü bir araştırma paradigması olarak nitel ve nicel araştırma arasında bir köprü kurulmasına yardımcı olmaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004: 14). Ayrıca karma yöntem araştırmaları nitel araştırmaların “*derinlik ve ayrıntı*” ile nicel araştırmaların “*genelleme ve tahmin*” şeklindeki güçlü yönlerini bir arada kullanılmasına imkân sunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 354). Öyleki pragmatist felsefeye dayanan karma yöntem araştırmalarını Green (2007) ve Mertens (2007) “*dönüşümsel bakış açısı*” olarak tanımlamaktadırlar. Bu araştırmacılar nitel ve nicel yöntem paradigmalarının sınırlandırıcı bakış açılarından karma yöntemin sunduğu esnek tutum ve bütünleştirici yöntem ile aşılabileceğini belirtmektedirler. Buradaki temel amaç her iki yöntemin sunduğu avantajlardan istifade ederek güvenilir, geçerli, tutarlı ve derinlemesine bilgi içeren veri setine ulaşmaktır. Zira tek bir veri kaynağının, güvenilir bulgular sunan bazı araştırmalar için yeterli olmaması ve araştırmanın tamamlayıcı ikinci bir metotla zenginleştirilmesi ihtiyacından (Creswell ve Plano Clark, 2015) bu çalışmada da karma araştırma deseni kullanılmıştır. Bu anlamda literatürde karma yöntem araştırmalarının kullanılmasına ilişkin çeşitli tipolojiler (gerekçeler) yer almaktadır. Ancak bu çalışmada Greene, Gracelli ve Graham’ın (1989) yöntemlerin birleştirilmesine ilişkin oluşturdukları tipolojinin gerekçeleri temel alınmıştır. Bu tipolojide karma yöntemin kullanılmasına ilişkin; *üçgenleme, tamamlayıcılık, geliştirme, başlatma ve genişletme* şeklinde araştırmacılara beş aşamalı gerekçeler sunulmuştur (Greene, Gracelli ve Graham, 1989). Gerekçe setlerinin içeriği ve görseli aşağıda Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2

Greene, Gracelli ve Graham’ın (1989) *Karma Desen Tipolojisi (Gerekçe Setleri)*

Çalışmada da nicel ve nitel verilerin kullanılarak sonuçların yorumlanabilirlik, anlamlılık ve geçerliliğini artırmak için “*tamamlayıcılık ilkesi*”; ağırlıklı olarak nicel yöntemle toplanan verilere nitel yolla toplanan

destekleyici verilerin eklenmesi ile teyit mekanizmasını güçlendirmek için de “*üçgenleme ilkesi*” göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmacılara birçok açıdan avantaj sağlayan karma araştırma yöntemi Creswell ve Plano Clark (2015) tarafından altıya ayrılmış olup bunlar: yakınsayan *paralel desen*, *açımlayıcı sıralı desen*, *keşfedici sıralı desen*, *dönüşümsel desen*, *çok evreli-zenginleştirilmiş desen* ve *iç içe geçmiş/gömülü desen*, şeklindedir. Bu çalışmada ise, *iç içe geçmiş/gömülü desen* kullanılmıştır. Gömülü desen nicel veya nitel verilerin geleneksel bir nitel veya nicel desen içerisindeymişçesine toplanıp analiz edildiği desen türüdür. Burada nitel veya nicel veri sıralı veya aynı zaman diliminde toplanabilir. Ancak nitel veya nicel veri grubundan biri diğerinden daha baskın durumdadır. Baskın grup birincil veriyi temsil ederken baskın olmayan grup destekleyici veriyi temsil eder. Burada ikincil veri grubunun toplanmasının nedeni birincil veri grubunun daha iyi anlaşılmasını destekleyerek yeni bakış açıları oluşturmaktır. “*Gömülü desende araştırmacı nitel bir desen içerisinde nicel bir destek (örneğin bir durum çalışması) veya nicel desen içerisinde nitel bir destek (örneğin bir deney sunması) katabilir*” (Kocaman Karoğlu, 2016: 81). Gömülü desende destekleyici dayanağın bütün tasarımı çeşitli yönlerden güçlendirmesi gerekmektedir. Destekleyici veri nitel veya nicel olabilir fakat literatürde sıkça rastlanan durum nicel desen içerisinde nitel verilerin eklenerek desteklenmesi şeklindedir. Gömülü desen araştırma sürecinde araştırmacı hem nitel hem de nicel verileri aynı çalışma içerisinde toplar. Çoğunlukla veri grupları farklı araştırma sorularına yanıt oluşturup ayrı ayrı analiz edilse de bulgular verilerin yorumlanması sürecinde karşılaştırılarak bütünleştirilir (Creswell ve Plano Clark, 2017). Bu çalışmanın temelini de nicel araştırma yöntemi oluşturmakta olup, nitel yöntem ise süreçte elde edilen nicel verileri destekleyici bir yöntem olarak kullanılmıştır. Çalışmanın nicel boyutunda yarı deneme modellerinden zaman dizisi modeli kullanılmıştır. Zaman dizisi modelinde gelişigüzel seçilen bir gruba uygulanan bağımsız değişkenin etkisi izleme yöntemi ile bağımlı değişken periyodik olarak ölçülür. Ölçmelerin ilk yarısında bağımsız deney değişkeni “X” uygulanmaktadır. Akabinde Ölçme işlemlerine devam edilir. Eğer bağımsız değişken etkili olmuş ise “X”ten sonraki ölçmeler ayrı bir yön alır ve doğrusallık bozulur (Karasar, 2009: 99-100). Modelin bu çalışma için simgesel görünümü aşağıda Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2

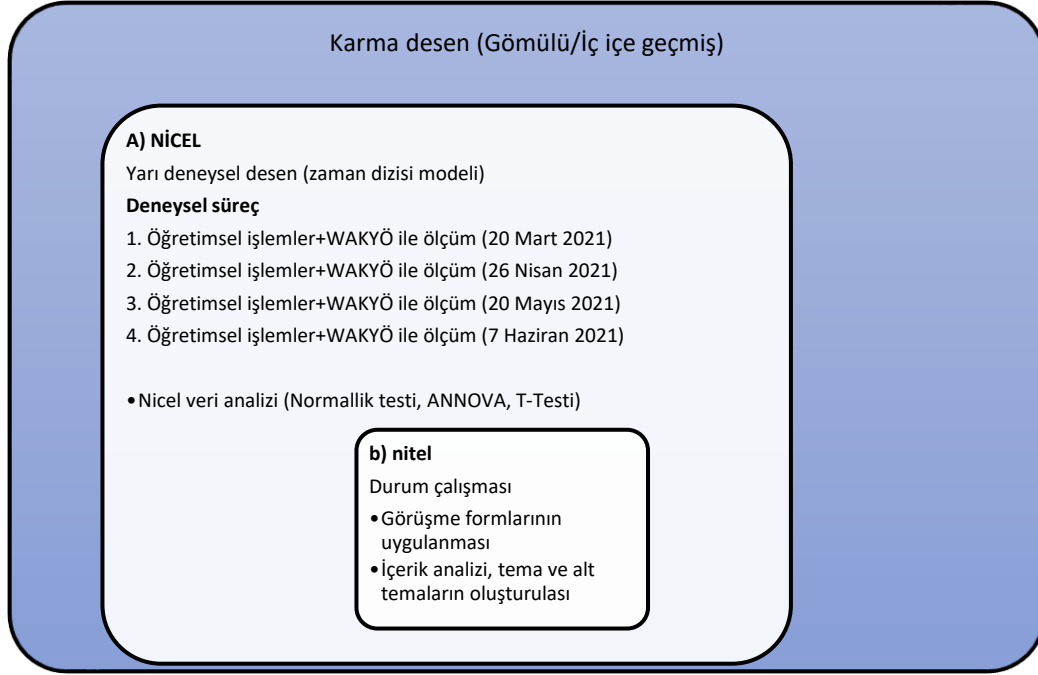
Çalışmada Kullanılan Zaman Dizisi Modeli

Grup	WAKYÖ ile 1. ölçüm	Öğretimsel işlemler	WAKYÖ ile 2. ölçüm	Öğretimsel işlemler	WAKYÖ ile 3. ölçüm	Öğretimsel işlemler	WAKYÖ ile 4. Ölçüm
G1	Ö1	X	Ö2	X	Ö3	X	Ö4

Dönem başında katılımcılara Web 2. 0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği (WAKYÖ) uygulanmıştır. Daha sonra belirli dört zaman dilimi aralığında WAKYÖ aracılığı ile ölçümler yapılmıştır. Dönem sonuna doğru da yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığı ile nitel veriler toplanarak nicel verilerle elde edilen sonuçlar anlamlandırılmaya ve desteklenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın nitel boyutunda durum çalışması temel alınmıştır. Bu bağlamda katılımcıların bir dönem boyunca dijital araçlarla edebi ürünleri bütünleştirerek örnek bir sosyal bilgiler etkinliği hazırlama sürecine ilişkin algıları tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada takip edilen Gömülü/ iç içe geçmiş karma desen modeline ilişkin şekil aşağıda sunulmuştur. Şekilde baskın veri (NİCEL) büyük harflerle destekleyici veri (nitel) ise küçük harflerle temsil edilmiştir.

Şekil 3

Çalışmada Takip Edilen Gömülü Karma Desen Modeli

Çalışma Grubu

Çalışmanın verileri 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde toplanmış olup katılımcıların seçiminde ölçüt örnekleme tekniği temel alınmıştır. Literatürde (Patton, 1987) bilgi yönünden zengin durumların incelenmesini mümkün kılan amaçlı örnekleme kendi içerisinde de; aşırı veya aykırı durum örnekleme, kolay ulaşılabilir durum örnekleme, benzeşik örnekleme, tipik durum örnekleme, maksimum çeşitlilik örnekleme, kritik durum örnekleme, kartopu veya zincir örnekleme, doğrulayıcı veya yanlışlayıcı örnekleme ve ölçüt örnekleme şeklinde ifade edilmiştir. Ancak bazı çalışmalarda amaçlı örneklemin ölçüt örnekleme şeklinde isimlendirildiği belirtilse de (Goetz ve LeCompte, 1984) bu çalışmada amaçlı örnekleme çatısı altında ele alınan ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada aranan ölçütler ise; ilgili araştırmacıdan Sosyal Bilgilerde Sözlü ve Yazılı Edebiyat İncelemeleri Dersi'ni alıyor olmak, derse devamlı katılmak, önceki dönemlerde Öğretim Teknolojileri dersi kapsamında Web 2.0 araçlarının kullanımını öğrenmiş olmak ve çalışmaya katılım için gönüllü olmak şeklindedir. Söz konusu ölçütlerin tümünü karşılandığından ötürü çalışmaya sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü üçüncü sınıfta öğrenim gören 37 kişilik grup seçilmiştir. Katılımcıların 24'ü kadın 13'ü ise erkek öğretmen adaylarından oluşmaktadır.

Eğitsel İşlemler ve Veri Toplama Süreci

Bu araştırmanın verileri 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Çalışmaya ilişkin öğretimsel işlemler de bir dönem boyunca devam etmiştir. Araştırmacı sosyal bilgiler öğretiminde kullanılmak üzere Web 2.0 temelli uygulamalarla ne gibi edebi ürünlerin hazırlanabileceği bilgisi paylaşılmıştır. Sosyal Bilgilerde Sözlü ve Yazılı Edebiyat İncelemeleri Dersi kapsamında kullanılacak edebi türler yaşadığımız çağ ve çağın gerektirdiği beceriler göz önünde bulundurularak dijital bir yöntemle kullanılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırmanın başlarında katılımcı grupla şu bilgiler paylaşılmıştır: Teknolojik değişim ve dönüşüm, internet teknolojilerindeki gelişmeler ve yaşanan afetlerden ötürü zaman zaman dijital mecralardan eğitim faaliyetlerinin devam ettirilmesi ihtiyacı gibi unsurlar, eğitim içeriklerinin de dijitalleşmesini elzem kılmıştır. Dijitalleşmesi gerekli olan eğitim içeriklerinden biri de sosyal bilgiler öğretim sürecinde kullanılan edebi türlerdir. Bu yüzden çalışmada kullanılan edebi ürünler Web temelli

Voki, StoryJumper, MovieMaker, Nearpod vb. uygulamalarla bütünleştirilerek dijitalleştirilecektir. Bu süreçte öğretmen adaylarının alan bilgilerini (sosyal bilgiler), teknolojik bilgilerini ve pedagojik bilgilerini harmanlayabilme yetkinliği kazanmaları üzerinde durulmuştur. Daha sonra öğretmen adaylarının sürecin en başında Web 2.0 temelli dijital uygulamaları kullanmaya ilişkin yetkinliğini ölçmek için onlara WAKYÖ uygulanmıştır. Katılımcılar en az üç-dört kişi olacak şekilde işbirlikçi gruplara ayrılmışlardır. Her bir grubun sosyal bilgiler öğretim programını göz önünde bulundurarak seçtikleri kazanım/konu bağlamında Web 2.0 araçları ile sosyal bilgiler öğretiminde kullanılmaya dönük dijital edebi ürünler oluşturacakları bilgisi verilmiştir. Öğretmen adaylarına araştırmacı tarafından önceden ders kapsamında kullanabilecekleri Web 2.0 araçları çeşitlerine ilişkin bilgiler sunulmuş olup onların hazırlayacakları etkinlik bağlamında diledikleri Web aracını, konu/kazanımı ve edebi ürünü seçmeleri istenmiştir. Araştırmacı gruplara edebi türlerden destan, efsane, masal vb. edebi türleri tanıtarak sosyal bilgiler öğretimindeki yerine yönelik teorik bilgi paylaşımında bulunmuştur. Daha sonra söz konusu edebi türlerin Web 2.0 temelli uygulamalar ile nasıl dijital ürünlere dönüştürüleceğine yönelik uygulama adımları araştırmacı tarafından bizzat tanıtılmıştır. Veri toplama sürecinde COVID-19 Pandemi sürecinin etkileri nedeniyle dersler uzaktan eğitim yolu ile çevrimiçi yapılmıştır. Araştırmacı ders işlediği sanal sınıfta bilgisayar ekranını yansıtarak örnek bir dijital edebi ürünün sosyal bilgiler öğretim programı bağlamında nasıl hazırlanabileceğine yönelik adımları uygulamalı olarak öğrencilere anlatıp göstermiştir. Bu süreçte grupların aklına takılan sorular yanıtlanmıştır. İlk grupların tasarımlarını hazırlama sürecinde araştırmacı WhatsApp üzerinden katılımcı gruplara sürekli rehberlik yaparak hazırladıkları ürünlerle ilgili dönüt-düzeltilmelerde bulunmuştur. İlk grup tasarımını sanal sınıf üzerinden kullanmaya başlamış ve sonraki grupların hepsi ilk grubun çalışmalarına araştırmacının verdiği dönüt-düzeltilmeler ışığında tasarımlarını revize etmişlerdir. Bu süreç ikinci, üçüncü ve diğer gruplar için de aynı şekilde devam etmiştir. Her hafta bir önceki gruba verilen geri bildirimler dikkate alınarak tasarımlara yönelik eksiklerin de azaltılması amaçlanmıştır. Süreçte belli aralıklarla katılımcıların “Web 2.0 Araçları Kullanım Yetkinlik”lerinin gelişimini takip etmek amacıyla onlara WAKYÖ uygulanmıştır. WAKYÖ’nün uygulandığı aşamalar şu şekildedir: Birinci uygulama (20 Mart 2021), ikinci uygulama (26 Nisan 2021), üçüncü uygulama (20 Mayıs 2021) ve dördüncü uygulama (17 Haziran 2021). Sürecin sonunda öğretmen adaylarının süreç deneyimlerine ilişkin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığı ile toplanmıştır. Süreçte WAKYÖ ile toplanan nicel veriler, görüşme formları ile toplanan nitel veriler, ders dokümanları ve sürece ilişkin videolar çalışma sonuçlarının tespiti için muhafaza edilmiştir. Ayrıca katılımcıların “Sosyal Bilgilerde Sözlü ve Yazılı Edebiyat İncelemeleri Dersi” kapsamında geliştirdikleri etkinliklerde kullandıkları; edebi ürün, konu/kazanım ve bunlara entegre edilen dijital Web 2.0 uygulamasına ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3
Katılımcıların Dijital Edebi Ürünlerle Etkinlik Hazırlama Tasarımları

Grup No	Katılımcı	Kullanılan Edebi Ürün	Kazanım	Entegre edilen dijital Uygulamalar
1. Grup	K1, K2, K3, K4	Destanlar ve Efsaneler	S.B.6.2.1. Orta Asya’da kurulan ilk Türk Devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.	Voki StoryJumper MovieMaker Nearpod
2. Grup	K5, K6, K7, K8	Şiirler ve Türküler	S.B.4.3.5 Yaşadığı yer ve çevresindeki yer şekilleri ve nüfus özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	Voki StoryJumper Moodle
3. Grup	K9, K10, K11, K12	Tarihi Romanlar ve Hikâyeler	S.B.6.2.1. Orta Asya’da kurulan ilk Türk Devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.	Voki Vyond StoryJumper Kahoot

Grup No	Katılımcı	Kullanılan Edebi Ürün	Kazanım	Entegre edilen dijital Uygulamalar
4. Grup	K13, K14, K15, K16	Çözümlemeli Öyküler ve Anılar	S.B. 7.4.2. Türk-İslam Medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.	Kahoot StoryJumper Voki
5. Grup	K17, K18, K19, K20	Masallar ve Atasözleri	S.B.4.5.5. Çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanır.	Kahoot StoryJumper Quizizz LearningApss
6. Grup	K21, K22, K23, K24	Seyahatnameler ve Biyografiler	S.B.7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.	Movie Maker Socrative Powtoon Triventy
7. Grup	K25, K26, K27, K28	Fıkralar ve Halk Hikâyeleri	S.B.5.2.4. Kültürel öğelerin insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.	Voki Kahoot Mentimeter
8. Grup	K29, K30, K31, K32	Tiyatro metinleri ve Geleneksel Türk Tiyatrosu türleri	S.B.4.3.1 Çevresindeki herhangi bir yerin konumu ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	Vyond Voki Socrative
9. Grup	K33, K34, K35, K36, K37	Bilmeceler, Karikatürler ve eğitici çizgi romanlar	S.B. 7.4.2. Türk-İslam Medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.	Pixton StoryJumper Kahoot Canva

Katılımcıların hazırladıkları dijital içeriklerden bazıları "Youtube" sosyal medya platformu üzerinden açılmış olan bir kanalında katılımcıların rızası dâhilinde herkesin erişimine açılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Web 2. 0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği (WAKYÖ)

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital edibi ürünlerle etkinlik hazırlayabilme sürecinin onların Web 2. 0 araçları kullanım yetkinlikleri üzerindeki etkinin tespit edilmesi için Çelik (2021) tarafından geliştirilen "Web 2. 0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği" (WAKYÖ) kullanılmıştır. Ölçek tek boyutlu olup toplamda 39 maddeden oluşan 5'li likert tipindedir. Ölçekte yer alan maddeler Web 2. 0 temelli dijital araçlardan Movie Maker, Socrative, Powtoon, Triventy, Kahoot vb...dijital materyal hazırlama, dijital pano oluşturma, dijital sınav oluşturma ve daha birçok sanal platformu kullanma yetkinliğini ölçmeye yöneliktir. Ölçek maddelerinin puanlanması Hiçbir zaman (1), Nadiren (2), Ara sıra (3), Sıklıkla (4) ve Her zaman (5) şeklindedir. Ölçek ortalama puanları sonucunda katılımcılardan 1-39 arası puan alanlar "Yetkin değil"; 40- 78 arası puan alanlar "Az yetkin"; 79-117 arası puan alanlar "Orta düzeyde yetkin"; 118-156 arası puan alanlar "Yetkin" ve 157-195 arası puan alanlar ise "Çok yetkin" olarak sınıflandırılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği bağlamında Cronbach Alpha katsayısı .98, maddelerin toplam korelasyon değerleri ise .30'dan yüksek (.69 ile .83 aralığında) olduğu tespit edilmiştir. Öyleki bir ölçeğin homojen bir yapı sergileyip sergilemediğinin tespitinde ölçeğin Cronbach Alfa katsayısına bakılması önem taşımaktadır. Seçer'e (2015) göre soruların hatalı yazımı, yetersiz soru sayısı, anlaşılmayan sorular, homojen olmayan sorular, uygulama sürecindeki ve puanlama aşamasındaki hatalar şeklindeki unsurlar ölçeğin güvenilirliğini etkileyebilmektedir. Literatürde (Landis ve Koch, 1977) bir ölçeğin güvenilirlik

katsayısının en az .70 ve üzeri olması beklenmekte olduğu vurgulanmaktadır. Öte yandan Cronbach Alfa katsayısı 0,80'in üzerinde tespit edilen ölçme araçlarının yüksek derecede güvenilir olduğu kabul edilmektedir (Kalaycı 2009). Ölçeğin geçerliliği konusunda fikir veren bir diğer ölçüt olan KMO sonucu ise .97 bulunmuştur. Temelde 0 ile 1 arasında değerler alan KMO'nun değeri 1'e yaklaştıkça örneklem yeterlilik derecesinin yükseldiği belirtilmektedir (Field, 2009). Field'e (2009) göre KMO eğer; 0.5 ile 0.7 arası ise orta, 0.7 ile 0.8 arası iyi, 0.8 ile 0.9 arası çok iyi ve 0.9'un üzerindeki değerlerin ise örneklem yeterliliği açısından mükemmel olduğu belirtilmektedir. Ölçeğin uyum indeksi değerleri ise sırasıyla; χ^2/df : 4.83, RMSEA: .098, CFI: .98 ve TLI: .98 şeklindedir. Bu anlamda çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilir ve geçerli olduğu söylenebilir.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital edebi ürünlerle etkinlik hazırlayabilme sürecine yönelik onların düşüncelerinin neler olduğunun tespit edilmesi için ise nitel araştırma yöntemleri bağlamında görüşmeler yapılmıştır. Patton (1987: 108) görüşmenin beceri, duyarlılık, yoğunlaşma, bireyler arası anlayış, öngörü, zihinsel uyanıklık ve disiplin gibi boyutları kapsamasından ötürü hem sanat hem de bilim özelliği taşıdığını belirtmiş olup, temelde bir görüşmenin amacının bireyin iç dünyasına girerek onun bakış açısını anlamak olduğunu belirtmiştir. En az iki kişi arasında sözlü şekilde sürdürülen iletişim süreci olarak tanımlanan görüşme (Büyükoztürk, vd., 2014) kimi nicel kaynaklarda ise (Balcı, 2011) mülakat kelimesi ile karşılık bulmuştur. Görüşme önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci (Stewart ve Cash, 1985: 7) olarak tanımlanabilir. Merriam (1998) ise görüşmeleri yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış şeklinde üç kategori altında sınıflandırmıştır. Bu çalışmadaki nitel veriler de yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığı ile toplanmıştır. Formların hazırlanması için öncelikle ilgili literatür titizlikle incelenmiştir. Daha sonra araştırmacı araştırma amacı bağlamında bir soru havuzu hazırlamıştır. Sorular süreç boyunca katılımcıların gerçekleştirdikleri etkinlik sürecine yönelik neler düşündüğünü ortaya çıkaracak nitelikte olmuştur. Hazırlanan sorular sosyal bilgiler öğretimi alanındaki iki akademisyen ve bir Türkçe dil uzmanından fikir alınarak nihai şeklini almıştır. Katılımcıların sürece ilişkin görüşleri dönemin sonlarına doğru toplanmış olup görüşme kayıtları kelime işlemci programı (Word) yardımı ile yazılı kayıt altına alınmıştır.

Süreç Dokümanları

Süreçte nicel ve nitel verinin dışında öğretimsel işlemler sürecinde oluşturulan dijital edebi ürün etkinlikleri videoları, katılımcıların etkinlik tasarımı formları vb. kaynaklar da destekleyici materyaller olarak kullanılmıştır.

Verilerin analizi

Nicel Verilerin Analizi

Katılımcıların dijital edebi ürünlerle örnek sosyal bilgiler etkinlikleri hazırlama sürecinin onların Web 2.0 araçları kullanım yetkinlikleri üzerindeki etkisinin tespit edilmesi için WAKYÖ ile sürecin ayrı dört aşamasında elde edilen nicel veriler analiz için SPSS 23 paket programına aktarılmıştır. Toplanan veriler hangi testlerin uygulanması gerektiğinin tespit edilmesi için öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Taşpınar'a (2017: 33-34) göre parametrik testlerin uygulanmasının ön koşulu ölçümlerin normal dağılım göstermesi olup, normallik hesaplamalarının üç biçimde gerçekleştiğini dile getirmektedir. Bunlar: 1) Grafik yöntemi (histogram grafiği, gövde yaprak, normal Q-Q grafiği, Eğimden arındırılmış Q-Q grafiği, kutu grafiği), 2) Basıklık ve çarpıklık değerlerinin Z puanlarının hesaplanması, 3) hipotez testi (Shapiro-Wilk veya Kolmogorov-Smirnov testi) şeklindedir. Öte yandan normal bir dağılımda çarpıklık ve basıklığın olmaması gerekmektedir. Bunun için genellikle analiz sonuçlarında verilere ait "çarpıklık" (Skewness) ve "basıklık" (Kurtosis) değerleri ile "Kolmogorov-Smirnova", "Shapiro-Wilk" gibi test sonuçları dikkate alınmaktadır. Katılımcı sayısının 50'nin altında olduğu durumlarda Shapiro-Wilk; 50'nin üstünde olduğu durumlarda ise Kolmogorov-Smirnov testi kullanılır. Bu çalışmada katılımcı sayısı 50'nin altında olduğu için "Shapiro-Wilk" testi sonuçları baz alınmış olup bu testin normal dağılım göstermesi için sonuçların "-1.96 veya +1.96" aralığında olması gerekmektedir (Bursalı, 2019: 55;

Büyüköztürk vd., 2008: 156). Ancak sosyal bilim çalışmalarında daha çok verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmaktadır. Verilerin normal dağıldığı kanısına varmak için testten elde edilen çarpıklık ve basıklık değerlerinin; “-1,00 ile +1,00”, “-1,50 ile +1,50”, “-2,00 il +2,00” arasında olması gerekmektedir (George ve Mallery, 2001; Leech vd., 2005). Hem çarpıklık hem de basıklık hesaplaması için SPSS bulgularının istatistik (statistic) sütununda bulunan sonuç, standart hata (Std. Error) sütununda bulunan sonuca bölünür (Taşpınar, 2017). Örneğin bu çalışmanın birinci ölçüm verisinin çarpıklık sonuçları: “0,116/0,378= 0,156” şeklindedir. Elde edilen sonuç çalışmanın çarpıklık veya basıklık katsayısını oluşturur. Bu çalışmada da çarpıklık, basıklık ve değerlerinin yanı sıra “Shapiro-Wilk” değerleri de dikkate alınmıştır. Çalışma verisinin normallik testi sonuçlarına ait bulgular aşağıda Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4**Uygulamaların Normallik Değeri Sonuçları**

Değerler	1. Ölçüm	2. Ölçüm	3. Ölçüm	4. Ölçüm
Çarpıklık (Skewness)	0,156	-0,38	-2,095	-1,84
Basıklık (Kurtosis)	0,923	-0,86	0,74	0,65
Shapiro-Wilk	P=0.547	P=0.573	P=0.093	P=0.055

Tablo 4’teki basıklık, çarpıklık ve “Shapiro-Wilk” sonuçları dikkate alındığında verilerin normal bir dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Bu anlamda çalışmada parametrik testler kullanılmıştır. Süreçte tekrar eden dört aşamadaki ölçümler arası anlamlı farklılık olup olmadığını tespit etmek için “*Tekrarlı Ölçümler İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (Repeated Measured) ANOVA testi*”, anlamlı farklılığın hangi ölçüm ikilisi arasında oluştuğunun tespiti için de “*Bağımlı Örneklemeler İçin T-Testi (Paired Samples T-Test)*” sonuçlarına bakılmıştır. Ayrıca çalışmada katılımcıların dijital edebi ürünlerle gerçekleştirdikleri çalışmaların WAKYÖ puan ortalamaları üzerinde nasıl bir etki oluşturduğunun tespiti için *eta kare (η^2)* test sonucu dikkate alınmıştır. Etki büyüklüğü olarak da isimlendirilen η^2 değerleri 0. 000 ile 1.00 arasında değişir. Bire (1) yaklaştıkça etki değeri büyür. Bu anlamda Küçük (.01), orta (.06), geniş (.14) şeklinde sınıflandırılmıştır (Büyüköztürk, 2008: 44). Çalışmada elde edilen nicel sonuçlar tablolaştırılarak nitel veri desteği ile bulgular kısmında sunulmuştur.

Nitel Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen nitel veriler ise kelime işlemci programı (Word) yardımı ile yazıya aktarılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi hacimli nitel verileri temel tutarlılıkları bağlamında incelenmesi ve anlamlandırılmasını sağlamaktadır (Patton, 2014). Wolcott (1994) veri analiz sürecinde üç yol önermektedir. Bunlar; toplanan verinin özgün formuna mümkün olduğu kadar sadık kalarak gerektiğinde verilerden doğrudan alıntı yaparak betimsel bir yaklaşımla verileri okuyucuya sunmak, bazı nedensel ve açıklayıcı sonuçlara ulaşmak amacıyla “sistemik analiz” yapmak, araştırmacının birinci ve ikinci yaklaşım temelinde veri analizi sürecine kendi yorumlarını da katması şeklindedir. Miles ve Huberman (1994) ise bu süreci verilerin işlenmesi, verinin görsel hale getirilmesi, verilerden sonuç çıkarma ve verileri teyit etme şeklinde açıklamıştır. Bu çalışmada katılımcılardan elde edilen görüşme verilerinin analizinde tümevarımsal içerik analizi kullanılmıştır. Metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistemik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak amacıyla kullanılan bir teknik olan (Cohen, Manion & Morrison, 2007) içerik analizinde temel amaç, toplanan verilerden anlamlı açıklamalara ışık tutacak ilişkilerle ulaşmaktır. Bu anlamda toplanan verilerin öncelikle kavramsallaştırılması sonra ortaya çıkan kavramların aralarındaki ilişkiye göre mantıklı temalara ulaşmak gerekmektedir. Bu çalışmanın görüşme verileri de kelime kelime, satır satır okunduktan sonra anlam ilişkilerine göre bir araya getirilen kavram veya ifadelerden anlamlı örüntüler oluşturulmuştur. Bu örüntüler, tema olarak adlandırılmıştır. Temaların ayrıntılarını ise alt tema ve kodlar takip etmiştir. Ayrıca çalışmadaki nitel veri kullanım sürecine ilişkin güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları da titizlikle yapılmış olup çalışmanın iç geçerliliğinin (inandırıcılık) sağlanması için yazılı hale getirilen görüşme verileri katılımcıların onayına sunulmuştur. Çalışmanın iç geçerliliğinin (tutarlılık) sağlanması adına kodlar oluşturulurken birden fazla araştırmacı verileri analiz

ederek kodlar arasındaki tutarlılık sağlanmalıdır (Silverman, 2005). Bu anlamda nitel verilerden elde edilen kod ve temalar için alan uzmanı kişilerden teyid alınmıştır. Kod ve temaların ne derece benzer şekilde analiz edildiklerinin tespiti için farklı iki alan uzmanı tarafından elde edilen kodlamaların uyum yüzdeleri dikkate alınmıştır. Uyum yüzdeleri için Miles ve Huberman (2015) tarafından tavsiye edilen güvenilirlik [Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] formülü kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin iki uzman kodlaması sonucu %90 bulunmuş olup bu sonucun iç güvenilirlik açısından yeterli olduğu görülmektedir. Öte yandan araştırmanın teyit edilebilirliğini (dış güvenilirlik) sağlamak için görüşme verileri, oluşturulan kod ve kategorilere yönelik dökümler, çalışmada üretilen dijital materyaller ve bu materyallerin hazırlanma aşamalarına ait videolar da gerektiğinde teyide sunulmak amacıyla araştırmacı tarafından muhafaza edilmiştir. Dolayısıyla karma yöntem desen ile yürütülen bu çalışmanın nitel verilerinin analizinde tümevarım, nicel verilerinin analizinde ise tımdengelimsel bir yol izlenmiştir. Her iki yolla elde edilen verilerin gücünden istifade edilerek çalışmanın bulguları birbirini destekleyecek biçimde açıklanmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Öğretmen adaylarının dijital edebi ürünlerle sosyal bilgiler öğretim çalışmaları onların süreç içerisinde Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinlikleri üzerinde nasıl bir farklılık göstermiştir? Bu bağlamda katılımcılardan elde edilen verilerin analiz sonuçları sunulmuştur.

Uygulama Süreci Boyunca Elde Edilen Nicel Veriler Arasında Anamlı Bir Farklılık Var mıdır?

Katılımcıların süreçte öğrendiği bilgilerin onların Web 2.0 araçları kullanım yetkinlikleri üzerinde anlamlı bir etki bırakıp bırakmadığını tespit etmek için sürecin dört farklı aşamasında WAKYÖ aracılığıyla katılımcılardan nicel veriler toplanmıştır. Süreçte tekrar eden dört aşamadaki veriler arası anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için ANOVA testi uygulanmıştır. Testte elde edilen bulgulara ilişkin betimsel veriler aşağıda Tablo 5'te istatistikî veriler de tablo 6.'da sunulmuştur.

Tablo 5
Betimsel İstatistikler

Testler	$\bar{X}$	Sx	Sh
1. Ölçüm	1,3780	,13942	,022
2. Ölçüm	3,3312	,90333	,145
3. Ölçüm	3,4165	,91119	,146
4. Ölçüm	4,6640	,18551	,030

Yukarıda yer alan Tablo 5 dikkate alındığında katılımcıların WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamalarının süreç boyunca bir artış (*birinci ölçüm: 1,3780, ikinci ölçüm: 3,3312, üçüncü ölçüm: 3,4165, dördüncü ölçüm: 4,6640*) gösterdiği gözlenmektedir. Ölçümlerin puan ortalamaları arasındaki bu artışın istatistikî manada anlamlı olup olmadığını tespiti için aşağıda Tablo 6.'daki tekrarlı ölçümler için ANOVA test sonuçları dikkate alınmıştır.

Tablo 6
Tekrarlı Ölçümler İçin (Repeated Measured) ANOVA Sonuçları

Ölçümler	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P	Etki değeri (Eta kare: η^2)
1.,2., 3., ve 4. Ölçümler	215,545	1,555	138,611	254,599	,000	,870
Hata	32,171	59,091	,544			

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların süreç boyunca Web 2.0 araçları ile dijital edebi ürünleri sosyal bilgilerde kullanarak etkinlik hazırlamaya ilişkin ayrı ayrı dört uygulama süreci boyunca WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olduğu [$F(1, 38)=254,599$; $p<,05$] ortaya çıkmıştır. Ayrıca tabloda yer alan etki değeri incelendiğinde katılımcıların Web 2.0 araçlarını kullanarak dijital edebi ürünlerle sosyal bilgilerde etkinlik hazırlama deneyimlerinin WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamaları üzerinde büyük bir etki ($\eta^2: 0.870$) oluşturduğu tespit edilmiştir. Söz konusu anlamlı farklılığın hangi ölçüm ikilisi arasında oluştuğunu tespit etmek için Paired Simple T-Testi yapılmıştır. Analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Katılımcıların Birinci ve İkinci Ölçüm Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 7

Birinci ve İkinci Ölçümler Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımlı Örneklem İçin T-Testi (Paired Simple T-Test) Sonucu

Ölçümler	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart sapma (Ss)	Standart hata (Se)	t Değeri	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık düzeyi (p)
1-2	-1,95311	,89336	,14305	-13,653	38	.000

Tablo 7'deki T-Testi sonucu dikkate alındığında $t(38) = -13,653$, $p<0.05$ olduğundan birinci ölçüm ile ikinci ölçüm arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Birinci ölçüm (1,3780) ve ikinci ölçüm (3,3312) puan ortalamalarına göre bu anlamlı farkın ikinci ölçüm lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların Birinci ve Üçüncü Ölçüm Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 8

Birinci ve Üçüncü Ölçüm Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımlı Örneklem İçin T-Testi (Paired Simple T-Test) Sonucu

Ölçümler	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart sapma (Ss)	Standart hata (Se)	t Değeri	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık düzeyi (p)
1-3	-2,03850	,89007	,14252	-14,303	38	.000

Katılımcıların birinci ve üçüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin çıkarım için Tablo 8'deki T-Testi sonucu dikkate alınmıştır. Tablo 8'deki bulgu dikkate alındığında $t(38) = -14,303$, $p<0.05$ olduğundan birinci ölçüm ile üçüncü ölçüm arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Birinci ölçüm (1,3780) ve üçüncü ölçüm (3,4165) puan ortalamaları dikkate alındığında bu anlamlı farkın üçüncü ölçüm lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların Birinci ve Dördüncü Ölçüm Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 9

Birinci ve Dördüncü Ölçümleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımlı Örneklem İçin T-Testi (Paired Simple T-Test) Sonucu

Ölçümler	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart sapma (Ss)	Standart hata (Se)	t Değeri	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık düzeyi (p)
1-4	-3,28592	,22217	,03558	-92,364	38	.000

Katılımcıların birinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin çıkarım için Tablo 9'daki T-Testi sonucu dikkate alınmıştır. Tablo 9'daki bulgu dikkate alındığında $t(38) = -92,364$, $p<0.05$ birinci ölçüm ile dördüncü ölçüm arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Birinci

ölçüm (1, 3780) ile dördüncü ölçüm (4, 6640) puan ortalamaları dikkate alındığında anlamlı farkın dördüncü ölçüm lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların İkinci Ve Üçüncü Ölçüm Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 10

İkinci ve Üçüncü Ölçümleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımlı Örneklemeler İçin T-Testi (Paired Simples T-Test) Sonucu

Ölçümler	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart sapma (Ss)	Standart hata (Se)	t Değeri	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık düzeyi (p)
2-3	-,08539	,57647	,09231	-,925	38	,361

Katılımcıların ikinci ve üçüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespiti için Tablo 10'daki T-Testi sonucu dikkate alınmıştır. Tablo 10'daki bulgu dikkate alındığında $t(38) = -,925$, $p > 0.05$ olduğundan ikinci ölçüm ile üçüncü ölçüm arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. İkinci ölçümden alınan puan ortalamaları (3, 3312) ile üçüncü ölçümden alınan puan ortalamaları (3, 4165) karşılaştırıldığında ikinci ölçümden üçüncü ölçüme geçişte puan ortalamaları arasında bir farkın olduğu görülmektedir. Ancak bu fark istatistiki manada bir anlam ifade etmemektedir.

Katılımcıların İkinci ve Dördüncü Ölçüm Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 11

İkinci ve Dördüncü Ölçümleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımlı Örneklemeler İçin T-Testi (Paired Simples T-Test) Sonucu

Ölçümler	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart sapma (Ss)	Standart hata (Se)	t Değeri	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık düzeyi (p)
2-4	-1,33281	,82281	,13175	-10,116	38	,000

Katılımcıların ikinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespiti için Tablo 11'deki T-Testi sonucu dikkate alınmıştır. Tablo 11'deki bulguya göre $t(38) = -10,116$, $p < 0.05$ olduğundan ikinci ölçüm ile dördüncü ölçüm arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. İkinci ölçüm (3, 3312) ile dördüncü ölçüm (4, 6640) puan ortalamaları dikkate alındığında farkın dördüncü ölçüm lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların Üçüncü ve Dördüncü Ölçüm Puanları Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır?

Tablo 12

Üçüncü ve Dördüncü Ölçümleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bağımlı Örneklemeler İçin T-Testi (Paired Simples T-Test) Sonucu

Ölçümler	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart sapma (Ss)	Standart hata (Se)	t Değeri	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık düzeyi (p)
3-4	-1,24743	,85873	,13751	-9,072	38	,000

Katılımcıların üçüncü ve dördüncü ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespiti için Tablo 12'deki T-Testi sonucu dikkate alınmıştır. Tablo 12'deki bulgu dikkate alındığında $t(38) = -9,072$, $p < 0.05$ olduğundan üçüncü ölçüm ile dördüncü ölçüm arasında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Üçüncü ölçüm (3, 4165) ile dördüncü ölçüm (4, 6640) puan ortalamalarına göre farkın dördüncü ölçüm lehinde olduğu anlaşılmaktadır.

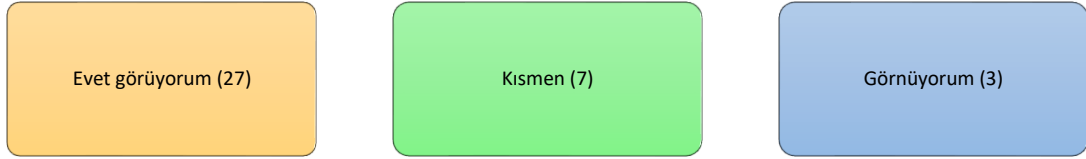
Katılımcıların Sürece İlişkin Düşüncelerini İçeren Nitel Veri Sonuçları Nasıldır?

Çalışmanın bu sorusu temelde nicel verilerle elde edilen sonuçları desteklemek amacı ile toplanmıştır. Katılımcıların dijital edebi ürünlerle örnek bir sosyal bilgiler etkinliği hazırlama sürecine ilişkin düşüncelerinin nasıl olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen nitel verilerin içerik analizi sonucunda; “yetkinleşmek”, “en çok beğenilenler”, “duyuşsal etkiler” ve “meslekte kullanma” şeklinde dört ana temaya ulaşılmıştır. Aşağıda bu temaların ayrıntıları açıklanmıştır.

Birinci Tema: “Yetkinleşmek”

Şekil 4

Web 2. 0 Araçları ile Edebi Ürünleri Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanabilecek Yetkinlikte Görmek

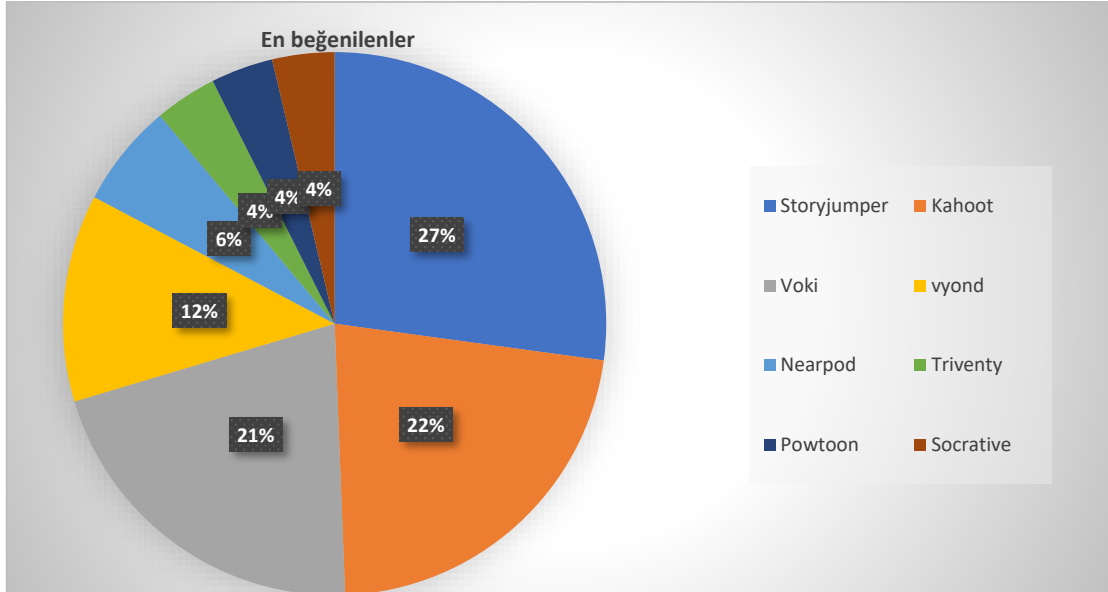

Yukarıda şekil 4’te görüldüğü üzere katılımcılardan dijital edebi ürünlerle sosyal bilgilerde örnek bir etkinlik hazırlama konusunda kendilerini “yetkinleşmiş” olarak görenlerin sayısının oldukça yüksek olduğu (27) tespit edilmiştir. Zira katılımcılardan bazılarının bu konudaki açıklamaları şu şekildedir: “Kullanabilecek yetkinlikte görüyorum, çünkü şu an bir dersi anlatmak istiyorsam ve bu dersin içerisinde edebi ürünleri kullanıyorsam nasıl ve hangi Web 2. 0 araçları kullanacağım ile ilgili daha fazla bilgi sahibi oldum (K-3).” Kendini kısmen yetkin gören yedi katılımcıdan bazısının açıklamasına bakıldığında; “Kendimi geliştirmeye çalışıyorum. İlk kullanmaya başladığımızda biraz panikledik. Hocamızın rehberliğinde adım adım ilerliyoruz. Web 2. 0 araçlarının sadece bazılarını sosyal bilgiler öğretiminde kullanabilirim. Ama hepsini kullanabilecek yetkinlikte değilim” (K-7) şeklinde sadece bir kısmını kullanabileceğine yönelik ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Sadece üç katılımcı ise bu konuda kendilerini henüz yetkinleşmiş görmemektedirler. Onların bu konudaki örnek açıklamaları ise şu şekildedir: “Hayır görmüyorum çünkü uzun çalışmalar ve pratiklerle kendimi geliştirebilirim. Yeterli görmememin sebebi araç-konu- kazanım üçlüsüne alışmam biraz zaman alıyor ondan dolayı...(K-25).”

İkinci Tema: “En Çok Beğenilenler”

Şekil 5

Edebi Ürünleri Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanma Sürecinde En Çok Beğenilen Web 2. 0 Araçları

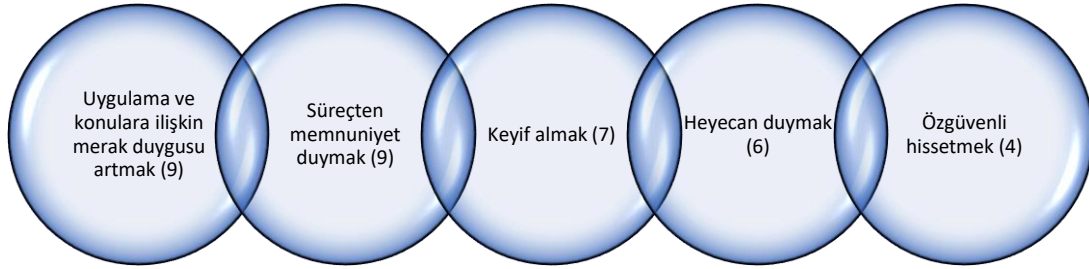

Şekil 5 dikkate alındığında katılımcıların dijital edebi ürünlerle örnek bir sosyal bilgiler etkinliği geliştirme sürecinde en çok kullanışlı buldukları Web 2. 0 uygulamasının “Storyjumper” (22) uygulaması olduğu dikkatleri çekmektedir. Katılımcıların bu konudaki açıklamaları: “Storyjumper edebi ürünleri sosyal bilgilerde kullandığımızda hikâyelerimizde kullanmak üzere bizlere masalsi ortamlar, karakterler, nesnelere ve resimler sunmaktadır. Ayrıca en önemli özelliği istediğimizde sayfaları sesli olarak da oluşturulabiliyor olmamızdır. Bu özelliği edebi ürünlerin sosyal bilgilerde kullanımını sürecinde “hikâye” ve “şairleri” kullanırken bize çok katkı sağlıyor” (K-3) şeklinde olup, Storyjumper uygulamasının özellikle sayfalara ses, müzik vb. ekleyebilme özelliğine vurgu yapılmaktadır. Bunun dışında katılımcıların Kahoot, Voki, Vyond ve Nearpod şeklindeki Web 2.0 temelli dijital uygulamaları da ağırlıklı olarak kullandıkları tespit edilmiştir. Öte yandan katılımcılar Triventy, Powtoon ve Socrative gibi uygulamaları ise daha az kullanışlı bulduklarını belirtmişlerdir.

Üçüncü Tema: “Duyuşsal Etkiler”

Şekil 6

Web 2. 0 Araçları ile Edebi Ürünleri Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanma Sürecine İlişkin Duyuşsal Etkiler

Yukarıda şekil 6’da da görüldüğü üzere katılımcıların “duyuşsal etkiler” teması altında en çok vurguladıkları kavramların “uygulama ve konulara ilişkin merak duygusu artmak” ve “süreçten memnuniyet duymak” şeklindeki alt temalar olduğu tespit edilmiştir. İlgili ve merak duygusunun arttığına ilişkin örnek açıklamalardan bazıları; “konuların kalıcılığı ve öğrencilerin derse olan motivasyonun artmasında büyük etki sağladığını kendimden tecrübe ederek görme şansını yakaladım. Bu sebepten konuları öğrencilerime nasıl daha iyi anlatabileceğim konusunda bende merak duygusu uyandırdı” (K-28), “Sosyal Bilgiler ders tasarımı sürecinde özellikle Voki uygulamasıyla sosyal bilgiler dersi konusunda tarihi olayları, şahısları karakterize edip onları anı, hikâye, destan, masal, efsane gibi edebi ürünlerle sunulması bende konuya yönelik ilgi ve merak uyandırdı” (K-20) şeklinde olmuştur. Dijital edebi ürünlerle örnek sosyal bilgiler etkinlikleri hazırlayabilme sürecinden duyulan memnuniyet katılımcıların açıklamalarına yansımıştır. Bu açıklamalardan bazıları şu şekildedir: “Mesela Voki ile destanlar konusu anlatıldı ve orada oluşturulan avatara o döneme ait kıyafetler giydirilmişti. Bu da beni çok memnun etti. Kendimi o döneme gitmiş gibi hissettim” (K-18). Öte yandan katılımcıların açıklamalarından ulaşılan diğer alt temaların ise “keyif almak/eğlenmek”, “heyecan duymak” ve “özgüvenli hissetmek” şeklinde olduğu görülmektedir.

Dördüncü Tema: “Meslekte Kullanma Tercih”

Şekil 7

Mesleğe Başladığında Web 2. 0 Araçları ile Edebi Ürünleri Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanma Tercih

Öğretmenlik mesleğine başladığınızda Web 2. 0 uygulamaları ile edebi ürünleri sosyal bilgiler dersinde kullanmak istiyor musunuz şeklindeki soruya katılımcıların hepsinin olumlu yönde görüş bildirdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Katılımcılardan bazılarının bu konudaki açıklamaları şu şekildedir: “Öğretmenlik mesleğine başladığım zaman Web 2. 0 araçlarını kesinlikle kullanmayı düşünüyorum. Edebi ürünleri ve

Web 2.0 araçlarını Sosyal Bilgiler dersinde kullanmanın çok eğlenceli olacağını düşünüyorum. Öğrencilerimle daha verimli ve daha eğlenceli zaman geçirmek için Web 2.0 araçları en uygun yöntem olacaktır” (K-1) şeklindeki açıklamada Web 2.0 araçlarının dersi eğlenceli hale getirme yönünün vurgulandığı dikkatleri çekmektedir. *“Kullanmayı düşünüyorum çünkü Web 2.0 araçları sayesinde öğrencinin araştırma, sorgulama, problem çözme becerilerini kullanmalarını ve geliştirmelerini destekleyeceğini düşünüyorum. Ayrıca Web 2.0 araçlarının çeşitliliği sayesinde öğretmen zaman ve mekân konusunda özgürleşecektir”*(K-3) şeklindeki açıklamada ise öğrencilerde bazı becerilerin kazandırılmasındaki etkileri ile öğretmene zaman ve mekândan bağımsız ders işleyebilme olanakları sunduğudile getirilmiştir. *“Bütün öğrenme alanlarında kullanabilirim. Şiir ve türküler gibi edebi ürünleri İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanındaki Türkiye'nin yeryüzü şekillerini işlerken kullanabilirim. Kültür ve miras öğrenme alanında Türklerin Orta Asya'dan göçleri konusunda destanları Web 2.0 uygulamaları ile bütünleştirerek kullanabilirim”* (K-7) şeklindeki ifade dikkate alındığında katılımcıların dijital edebi ürünleri sosyal bilgilerin her öğrenme alanında rahatlıkla kullanılabilmesine ilişkin bulguya ulaşılmaktadır.

Tartışma

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital edebi ürünlerle sosyal bilgiler öğretim çalışmalarının onların süreç içerisinde Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinlikleri üzerinde nasıl bir farklılık gösterdiğine ilişkin yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular bu bölümde tartışılmıştır. Uygulama süreci boyunca dijital edebi ürünlerle yapılan uygulamaların katılımcıların Web 2.0 araçları Kullanım yetkinlikleri üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığının tespiti için WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamaları analiz edilmiştir. Çalışma bulgularında katılımcıların WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu farkın pozitif yönde oldukça yüksek bir etkiye sahip olduğu dikkatleri çekmektedir. Bu sonuç Web 2.0 araçlarına dayalı sosyal bilgiler eğitimi konu alan birçok çalışma (Almalı & Yeşiltaş, 2020; Achkan vd., 2023; Balçın & Çalışkan, 2021; Can & Kerkez, 2022; Çelik, 2021; Çelik & Tepe, 2022; Çelik, 2020; Çitçi & Sağlam, 2023; Gençer & Gezer, 2022; Işık & Karal, 2023; Korkmaz vd., 2019; Yıldırım vd., 2022) bulgusu ile benzer noktalar içermektedir. Bu anlamda sosyal bilgiler eğitiminde Web araçlarının etkin bir şekilde kullanımının öğrencilerin yeni teknolojileri kullanmalarına ve bu konuda yetkinlik kazanmalarına katkı sunduğu söylenebilir. Dolayısıyla hem nitel hem de nicel verilerin analizlerinden elde edilen bu çalışmanın bir diğer sorusu ise “katılımcıların birinci ve ikinci ölçüm puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklindedir. Bu soru bağlamında analiz edilen nicel verilerden elde edilen bulgulara göre birinci ölçüm ile ikinci ölçüm arasında ikinci ölçüm puanları lehinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Bir başka ifade ile katılımcıların dijital edebi ürünlerle etkinlik tasarlamaya ilişkin eğitimler almaya başladıktan sonra WAKYÖ'den aldıkları ikinci puan ortalamalarında birinci puan ortalamalarına göre anlamlı derecede bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde katılımcıların birinci ve üçüncü ölçüm puanları arasında da üçüncü ölçüm puanları lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların ayrıca birinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında da anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine dördüncü ölçüm puanları lehinde şekillendiği görülmüştür. Zira katılımcıların dört farklı zaman diliminde WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamalarına göre dijital edebi unsurlarla eğitim almadıkları zaman diliminde elde edilen puan ortalamasının oldukça düşük olduğu ve eğitimleri aldıktan sonra elde edilen diğer puan ortalamalarında dikkate değer artışlar yaşandığı görülmektedir. Bu sonuç Dijital edebi ürünlerle gerçekleştirilen etkinliklerin katılımcıların Web 2.0 araçları kullanma yetkinliklerini de olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Öyleki çalışma kapsamında toplanan nitel verilerden elde edilen bulgulardan da nicel bulguları destekler yönde sonuçlar ortaya çıkmıştır. Nitel bulgulardan elde edilen bir temanın “yetkinleşmek” şeklinde olduğu dikkatleri çekmektedir. Yetkinleşmek teması bağlamında katılımcıların büyük bir kısmının dijital edebi ürünlerle sosyal bilgilere ilişkin örnek bir etkinlik hazırlayabilecek niteliğe ulaştıklarını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Ancak katılımcıların çok az bir kısmı ise henüz tam yetkinleşmedikleri dersin hocası rehberliğinde adım adım ilerlediklerini belirtmişlerdir. Sadece üç katılımcı da Web 2.0 araçları, konu-kazanım ve edebi ürün üçlüsünü tam olarak nasıl daha iyi tasarlanabileceği konusunda kendilerini halen yetersiz gördüklerini belirtmişlerdir. Bu katılımcılar üzerinde istenen düzeyde olumlu etkilerin oluşmamasının nedeni derse ilgisizlik veya dikkatini tam olarak

derse verememe olduğunu akla getirmektedir. Öyleki belli bir sürece kadar eğitsel içeriklerin katılımcılar tarafından deneyimlenme düzeyi düşük olmuştur.

Bu sürecin olumsuz anlamda etkiler bıraktığı da söylenebilir. Zira zaman zaman benzerlik gösteren eğitim içeriklerinin WAKYÖ'den elde edilen bazı puan ortalamaları üzerinde de anlamlı bir fark oluşturmadığı tespit edilmiştir. Nitekim katılımcıların ikinci ve üçüncü ölçümleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. İkinci ölçümden alınan puan ortalamaları ile üçüncü ölçümden alınan puan ortalamaları karşılaştırıldığında ikinci ölçümden üçüncü ölçüme geçişte puan ortalamalarında bir artışın olduğu görülmektedir. Ancak bu fark istatistiki manada bir anlam ifade etmemiştir. Bulgularda elde edilen bu sonuç aslında bazı mesajlar da içermektedir. Öyleki ikinci ölçüm öncesi verilen eğitimler genellikle dijital ve edebi ürünlere ilişkin teorik bilgilerden oluşmuştur. Üçüncü ölçüm öncesi katılımcılara verilen eğitimler de yine bu ürünleri sosyal bilgiler öğretim programında nasıl kullanılabileceğine yönelik ders sorumlusunun oluşturduğu örnek etkinliklerle devam etmiştir. Dolayısıyla bu aşamaya kadar verilen eğitimlerin içeriklerinin benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bu durumun WAKYÖ'den elde edilen puan ortalamalarının birbirine yakın olmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Ancak katılımcıların ikinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında dördüncü ölçüm lehine anlamlı bir farka rastlanmıştır. Üçüncü ölçüm sonrasında teorik eğitimler bitmiş olup katılımcılar artık dijital edebi ürünlerle sosyal bilgilere ilişkin örnek bir etkinlik tasarlamışlardır. Bu durumun da onların WAKYÖ'den aldıkları puan ortalamalarına yansıdığı düşünülmektedir. Dahası katılımcıların dijital edebi ürünlerle sosyal bilgilerde bir etkinliğe ilişkin teorik bilgileri bilmesi, bu bilgilerden örnek bir etkinlik tasarlaması ve bu tasarımı uygulamasının onların Web 2.0 araçları kullanma yetkinliklerini de artırdığı düşünülmüştür. Ayrıca katılımcıların üçüncü ve dördüncü ölçüm puanları arasında dördüncü ölçüm puanları lehine anlamlı bir farkın ortaya çıkması da yine bunun kanıtıdır. Bu farkın oluşmasında katılımcıların Web 2.0 araçlarını tanıma, kullanma, sosyal bilgiler bağlamında uygun edebi türle bir etkinlik tasarlama, etkinliği hazırlama ve kullanma gibi yepyeni süreçleri deneyimlemelerinin onların WAKYÖ'den aldıkları puanlarının artmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Öyleki katılımcıların nitel verilerinden elde edilen bulgulardan bir tanesi de “en çok beğenilen Web 2.0 uygulaması” olmuştur. Katılımcıların en çok beğendiği Web 2.0 uygulamasının “Storyjumper” uygulaması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun oluşmasında Storyjumper uygulamasının özellikle sayfalara ses, müzik vb. ekleyebilme özelliği ile ilişkili olduğu düşünülmekte olup katılımcı görüşlerinin de bu düşünceyi desteklediği tespit edilmiştir. Öte yandan Kahoot, Voki, Vyond ve Nearpod şeklindeki Web 2.0 temelli dijital uygulamaların da beğenildiği ancak Triventy, Powtoon ve Socrative gibi uygulamaların çok fazla kullanışlı bulunmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla katılımcıların artık dijital Web 2.0 araçları konusunda yetkinliklerinin arttığı, hangi uygulamaların etkinlikleri bağlamında daha kullanışlı ve daha az kullanışlı olduğunu yönündeki tespitlerinden de anlaşılabilir. Katılımcılarda bu düşünce ve yetkinliklerinin süreçle oluştuğu düşünülmektedir. Nitekim nicel yolla toplanan puan ortalamalarının süreç boyunca artışı da bu kanıyı desteklemektedir. Öte yandan katılımcıların dijital edebi ürünlerle örnek bir sosyal bilgiler etkinliği hazırlama deneyimlerinin onlar üzerinde “duyuşsal etkiler” bıraktığına ilişkin bulgu nitel veri sonuçlarına da yansımıştır. Katılımcıların duyuşsal etkiler teması kapsamında en çok vurguladıkları kavramların “uygulama ve konulara ilişkin merak duygusu artmak” ve “süreçten memnuniyet duymak” şeklindeki alt temalar olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların açıklamalarından ulaşılan diğer alt temaların ise “keyif almak/eğlenmek”, “heyecan duymak” ve “özgüvenli hissetmek” şeklinde olduğu görülmektedir. Mesleğe atandıklarında dijital web uygulamalarını edebi ürünlerle birleştirerek sosyal bilgiler dersi bağlamında örnek etkinlikler hazırlamak istediklerini “meslekte kullanma tercihi” teması bağlamında belirtmişlerdir. Öyleki katılımcıların hepsinin öğretmenlik mesleğine başladıklarında Web 2.0 uygulamaları ile edebi ürünleri sosyal bilgiler dersinde kullanmak istedikleri şeklindeki olumlu yönde bir sonuca ulaşılmıştır. Bu sonuç hem sosyal bilgilerin iyi anlatılması gereken bir öykü olduğundan sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürün kullanımının faydalarının vurgulandığı araştırma (Crabtree ve Ravitch, 1988; Downey, 1986; Hatoonson ve Laughlin, 1989; Ulusal komisyon, 1989; Akt. McGowan ve Guzzetti, 2003: 36) sonuçları ile hem de Web 2.0 araçlarının sosyal bilgilerde kullanılmasına ilişkin olumlu sonuçların çıktığı çalışma (Çelik, 2021; Çelik & Tepe, 2022; Çelik, 2020; Işık & Karal, 2023; Can & Kerkez, 2022; Çitfçi & Sağlam, 2023; Achkan vd., 2023) bulguları ile de benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla sosyal bilgiler öğretimine ahenk katan edebi ürünlerin Web teknolojileri ile bütünleştirilerek kullanılmasının hem eğitim süreçlerinin zengileşmesine hem de öğretmen ve öğretmen adaylarının alanlarında daha yetkin

yetişmelerine katkı sunduğu söylenebilir. Zira katılımcıların nitel verilerinden hareketle meslekte kullanmayı isteme gerekçeleri arasında; dersi eğlenceli hale getirme, öğrencilerde bazı becerilerin kazandırılmasındaki etkileri ile öğretmene zaman ve mekândan bağımsız ders işleyebilme olanakları sunması ve dijital edebi ürünleri sosyal bilgilerin her öğrenme alanında rahatlıkla kullanılabilir olması şeklinde olmuştur. Sonuç olarak katılımcıların süreçteki deneyimleri sonucunda Web 2.0 Araçları kullanım yetkinliklerinin arttığı ve nitel verileri sonuçlarından da “yetkinleşmek”, “en çok beğenilenler”, “duyuşsal etkiler”, “meslekte kullanma” şeklinde dört ana temanın bu sonucu destekler yönde olduğu söylenebilir. Bu sonuç öğretmen adaylarının teknolojiyi edebi ürünlerle bütünleştirerek sosyal bilgiler alanında kullanmalarının onlarda olumlu tutumlar oluşturduğunu göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

- Çalışmada uygulama süreci boyunca dijital edebi ürünlerle yapılan çalışmaların katılımcıların Web 2.0 araçları kullanım yetkinlikleri üzerinde anlamlı bir fark oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu farkın pozitif yönde oldukça yüksek bir etkiye sahip olduğu dikkatleri çekmiştir. Çalışmanın bu sonucundan hareketle Web araçlarının Tarih, Coğrafya, Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe iletişim vb. disiplinler kullanılırken de dijital araçlardan faydalanılması tavsiye edilebilir.
- Çalışmada birinci ölçüm ile ikinci ölçüm arasında ikinci ölçüm puanları lehinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde katılımcıların birinci ve üçüncü, birinci ve dördüncü ölçüm puanları arasında da anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine dördüncü ölçüm puanları lehinde şekillendiği ortaya çıkmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasında uygulamalı olarak verilen eğitimlerin etkisi olduğu düşünüldüğünden dijital edebi ürünlerle sosyal bilgiler öğretim çalışmalarının uygulamalı olarak yapılması tavsiye edilebilir.
- Çalışma kapsamında toplanan nitel veri sonuçlarının da nicel bulguları destekler yönde sonuçlar ortaya koyduğu tespit edilmiştir. Öyleki nicel sonuçlarda tam olarak anlamlandırılmayan sonuçların nitel sonuçlarla netliğe kavuşmuştur. Bu bağlamda yeni yapılacak çalışmalarda karma desenin gücünden istifade edilmesi önerilmektedir.
- Veri analizi sonrasında ölçümler arasında puan artışı olmasına karşın istatistiksel manada anlamlı farklılık ortaya konulamaması sebebiyle gelecekte yapılması muhtemel araştırmalarda eğitim modüllerinde katılımcılarda ilgi ve merak uyandıracak içeriklere yer verilebilir.
- Katılımcıların ikinci ve dördüncü, üçüncü ve dördüncü ölçüm puanları arasında dördüncü ölçüm lehine anlamlı bir farka rastlanmıştır. Katılımcıların nitel verilerinden elde edilen sonuçlar da nicel sonuçları destekler niteliktedir. Dolayısıyla katılımcıların süreçteki deneyimleri sonucunda Web 2.0 araçları kullanım yetkinliklerinin artmasının tespitinin yanı sıra nitel verilerinin analizinden de “yetkinleşmek”, “en çok beğenilenler”, “duyuşsal etkiler” ve “meslekte kullanma” şeklinde dört ana tema ve alt temalar ortaya çıkmıştır. Çalışmanın bu sonuçları göz önünde bulundurularak yeni yapılacak çalışmaların her aşamasında katılımcılara deneyim yaşatılması önerilmektedir.

Yazar Katkı Oranı

Çalışma tek yazarlı bir şekilde yürütülmüştür.

Etik Beyan

“Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde’ yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemlerden” hiçbirini gerçekleştirilmemiştir. Bu çalışma Kilis 7 Aralık Üniversitesi Etik kurul komisyonunun 03/03/2021 tarihli kararı ve 2021/16 sayılı etik değerlendirme belgesi izni ile gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

References

- Achkan, V. V., Vlasenko, K. V., Lovianova, I. V., Rovenska, O. H., Sitak, I. V., & Chumak, O. O. (2023). *Web-based support for higher school teachers: insights from a survey and theoretical analysis*. In CTE Workshop Proceedings. 10, 265-280. <https://doi.org/10.55056/cte.561>
- Akyol, Y. (2011). *İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde Türk tarihinde yolculuk ünitesinin çocuk edebiyatı ile ilişkilendirilmesinin öğrencilerin empati becerilerine (eğilimlerine) etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Almalı, H. ve Yeşiltaş, E. (2020). Sosyal bilgiler eğitiminde coğrafya konularının Web 2.0 teknolojileri kullanılarak öğretiminin öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5 (2), 165-182.
- Ata, B. (2000). Tarih öğretiminde bir araç olarak tarihi romanlar. *Türk Yurdu*, 158-166.
- Aytaş, G. (2006). Edebî türlerden yararlanma. *Milli Eğitim Dergisi*, 34 (169).
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Balçın, K. ve Çalışkan, H. (2021). Sosyal bilgiler dersinde kullanılan Web 2.0 araçlarının ortaokul öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarına etkisi. *Journal of Interdisciplinary Education: Theory and Practice*, 3 (2), 128-141. <https://doi.org/10.47157/jietp.975275>
- Beldağ, A. ve Aktaş, E. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde edebî eser kullanımına ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2), 953-981. <https://doi.org/10.17556/jef.72887>
- Bölücek, B. (2008). *Sosyal bilgiler öğretiminde türkülerden yararlanmanın öğrencilerin akademik başarısına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bursalı, M. (2019). *SPSS ile temel veri analizleri* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk Bökeoğlu, Ö. ve Köklü, N. (2008). *Sosyal bilimler için istatistik* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (18. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, S. ve Kerkez, F. I. (2022). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin acil durum uzaktan eğitim sürecinde Web 2.0 teknolojilerini kullanım düzeyleri. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (2), 16-27. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1019647>
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). Routledge.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi* (Çev. Edt. Y. Dede, S. B. Demir) (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. P. (2017). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Çelik, T. ve Tepe, T. (2022). Sanal öğrenme ortamlarında sosyal bilgilerde dijital uygulamalar ile biçimsel değerlendirme tasarımları. *Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1), 22-43.
- Çelik, T. (2020). Sosyal bilim derslerini dijital materyallerle bütünleştirme sürecinde öğretmen aday görüşleri: Fenomenolojik bir araştırma. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (3), 1407-1422. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020.-603364>
- Çelik, T. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Web 2.0 uygulamalarıyla biçimlendirici değerlendirme deneyimlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50 (231), 173-198. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.713075>

- Çelik, T. (2021). Web 2.0 araçları kullanımı yetkinliği ölçeği geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 449-478. <https://doi.org/10.9779/pauefd.700181>
- Çencen, N. (2010). *11. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarih öğretmenlerinin "edebi ürün kullanımına ilişkin görüşleri*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetişli, İ. (2006). Edebiyat eğitiminde "edebi metin" in yer ve anlamı. *Milli Eğitim Dergisi*, 34 (169), 75-84.
- Çifçi, T. (2011). *Sosyal bilgiler öğretiminde tarihi romanların kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çiftci, S. ve Sağlam, A. (2023). Yabancı dil eğitiminde Web 2.0 araçları kullanımının yararları ve zorlukları üzerine bir inceleme. *International Journal of Social Humanities Sciences Research*, 10 (91). <https://doi.org/10.26450/jshsr.3431>
- Demir, S. B. (2011). *Sosyal bilgiler öğretim programına göre tasarlanmış hikâyelerin etkililiği*. (Yayımlanmamış doktora tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erdoğan, N. (2007). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde resimlendirilmiş öykülerin tarihsel düşünme becerilerinin gelişimine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. (3th ed.) London: Sage.
- Gencer, Ö. ve Gezer, U. (2022). Web 2.0 araçlarına dayalı sosyal bilgiler öğretiminin öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin incelenmesi. *Dijital Teknolojiler ve Eğitim Dergisi*, 1 (2), 83-91. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7487384>
- George, D. & Mallery, M. (2001). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference 10.0 update* (3th. Ed.), Allyn and Bacon.
- Goetz, J. P. & LeCompte, M. D. (1984). *Ethnography and qualitative design in educational research*. Academic Press.
- Görmez, E. (2018). Ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan edebi eserler üzerine bir inceleme. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*. 5(30), 4291-4296. <https://doi.org/10.26450/jshsr.895>
- Greene, J. C. (2007). *Mixed methods in social inquiry*. Wiley.
- Greene, J., Caracelli, V., & Graham, W. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11, 255-274. <http://www.jstor.org/stable/1163620>
- Işık, Z. ve Karal, Y. (2023) Web 2.0 araçlarının temel eğitimde kullanımına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 12 (1), 1-13. <https://doi.org/10.51960/jitte.1197621>
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26. <https://doi.org/10.3102/0013189X033007014>
- Kalaycı, Ş. (2009), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ş. Kalaycı (Ed.), (2. Baskı). Ankara: Asil Yayıncılık.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (20. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaymakçı, S. (2013). Sosyal bilgiler ders kitaplarında sözlü ve yazılı edebî türlerin kullanım durumu. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 230-255.
- Kaymakçı, S., Turgut, T. ve Özalp, M.T. (2021). Sosyal bilgiler öğretiminde çözümlenmeli öykünün kullanımına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(4), 2080-2097. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.996191>

- Kocaman Karoğlu, A. (2016). Karma yöntem: Gelişen paradigma. M. Y. Özden ve L. Durdu (Ed.). *Eğitimde Üretim Tabanlı Çalışmalar İçin Nitel Araştırma Yöntemleri içinde* (71-92) (1. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Korkmaz, Ö., Vergili, M., Çakır, R. ve Erdoğan, F. (2019). Plickers Web 2.0 oyunlarını ve değerlendirmelerini yaptıkları öğrencilerin sınav kaygıları ve başarıları üzerine etkisi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (2), 15-37.
- Landis, J. R., & Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159-174. <https://doi.org/10.2307/2529310>
- Leech, N. L., Barrett, K. C. & Morgan, G. A. (2005). *SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation* (2nd Ed.). Taylor & Francis.
- Mcgowan, T., & Guzzetti, B. (2003). Edebiyat temelli sosyal bilgiler öğretimi. Çev: A. Doğanay, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 11 (11), 35-44.
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Mertens, D. M. (2007). Transformative paradigm: Mixed methods and social justice. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(3), 212-225. <https://doi.org/10.1177/1558689807302811>
- Mertol, H. (2008). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde çocuk edebiyatı ürünlerinin kullanımına yönelik öğretmen görüşleri ve uygulamaları*. İçinde, Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı (s. 265-269). Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yayınları.
- Miles, B. M. & Huberman A. M., (1994). *Qualitative data analysis: An expanded source book*. (2nd ed.), Sage Publications.
- Miles, B. M. ve Huberman A. M. (2015). *Nitel veri analizi* (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı* (ilkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar). Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Oruç, Ş. (2009). Sosyal bilgiler 6. sınıf ders kitaplarında edebi ürünler. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13 (2), 9-24.
- Oruç, Ş. ve Erdem, R. (2010). Sosyal bilgiler öğretiminde biyografi kullanımının öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarına etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 215-229.
- Özensoy, A. U. (2022). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Seyahatnamelerin Kullanılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (81), 43-60 . <https://doi.org/10.17755/esosder.959041>
- Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2002). Sosyal bilgiler öğretiminde yazılı edebiyat ürünlerini ders aracı olarak kullanmanın duyuşsal davranış özelliklerini kazanmaya etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 15, 173-182.
- Öztürk, C., Coşkun Keskin, S. ve Otluoğlu, R. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev.) Ankara: Pegem Akademi
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci SPSS ve Lisrel uygulamaları*. Anı yayıncılık, Ankara.
- Selanik-Ay, T. (2020). Sosyal bilgiler öğretiminde dijital öyküleme ile efsanelerden yararlanma: Nitel bir araştırma. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (4), 1623-1638. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.58249-613142>

- Silverman, D. (2005). *Doing qualitative research: A practical handbook*. Sage Publications.
- Sömen, T. (2021). Using literary materials in teaching social studies. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 8 (1). 61-75.
- Stewart, C. J. & Cash, W. B. (1985). *Interviewing: Principles and practices* (4th Ed.). Dubuque, IO: Wm. C. Brown Pub.
- Şimşek, A. (2015). Sosyal Bilgiler derslerinde bir öğretim materyali olarak edebi ürünler. M. Safran (Ed.) *Sosyal Bilgiler Öğretimi İçinde* (390-430) (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Taşpınar, M. (2017). *Sosyal bilimlerde SPSS uygulamalı nicel veri analizi* (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Tokcan, H. (2019). Sosyal Bilgiler ve Edebiyat. H. Tokcan (Ed.), *Sosyal bilgilerde sözlü ve yazılı edebiyat incelemeleri içinde* (1-23) (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Tokmak, A. ve Ginesar, Ö. (2023). Biyografik metinlerin sosyal bilgiler ders kitaplarındaki yeri ve biyografi yazılarının sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (34), 434-456. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1316244>
- Topçu, E. ve Kaymakçı, S. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde menkıbelerin kullanılma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 281-305. <https://doi.org/10.17556/erziefd.400021>
- Turan, İ. (2017). Edebiyatın menşei, karşılaştırmalı (mukayeseli/ komparatistik) edebiyatın dünya ve Türk edebiyatındaki yeri. *Türk Dili Dergisi*, 68 (791), 92-95.
- Wilkinson, C. J. (2002). *Social studies through literature*. Erişim tarihi: (13.12.2023): https://www1.udel.edu/dssep/articles/fosterwar_article.htm
- Wolcott, H. F. (1994). *Transforming qualitative data: Description, analysis and interpretation*. CA: Sage.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, Ö., Tanrıkulu, C., ve Ablak, S. (2022). Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarının kullanımına ilişkin görüşleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 11 (4), 817-829. <https://doi.org/10.30703/cije.1165807>
- Yükseltürk, E., Altok, S., & Üçgül, M. (2017). Evaluation of a scientific activity about use of web 2.0 technologies in education: The participantsviews. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 6 (1), 1-8.